

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, szeptember 16.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Templom-avatás.
- A szerbia pamflet-gyár.
- Az A. Cs. E. V. új menetrendje.
- Polónyi leírata az aradi törvénytörvényekhez.
- Szezonban.
- Egy román pénzintézet bűnpöre.
- Fiuméből Mészöberénybe.
- A siedlce-i hóhér.
- A diktátor-asszony.
- Porradalmi képek.
- Amerika — Kuba ellen.
- A reggeli Arad.
- A szász hétfőbírók ordoja.
- A színésznő regénye.
- A fehér asszony.

Templom-avatás.

Arad, szeptember 15.

A szeretetnek és hithűségnek ünnepe lesz holnap Aradváros falai között. Egy maroknyi felekezet évek óta tartó munkásságának, kitartásának és tevékenységének gyümölcseként: holnap avatják fel az aradi evangélikusok új templomát. Nem csupán a hitfelekezetnek, de az egész polgárság ünnepe ez a holnap, a mikor egy díszes, új oltár mellől fognak elhangzani a fohászkodó imák, melyek a nemzetre, a hazára, a városra és annak minden egyes polgárára fogják könyörögni az isteni áldást. Aradváros pedig büszkén tekint erre az új templomra, mely a kulturális haladásnak, a becsületes munka és az igazságért való rajongásnak egyik éke-sen szóló bizonyítéka.

Szinte tüneményeszerű az, hogy miként épült fel semmiből ez a templom, mint rakták össze a hitbuzgó hivek, a város polgárságával karöltve, az egyes téglákat; mennyi hitrajongás, mennyi felekezeti türelem kapcsolta össze az embereket akkor, mikor Istennek kedves dolog művelésére egyesültek. Mert van-e lélekemelőbb és nemesebb emberi hivatás, mint ápolni a hitet, fejleszteni az istenfélelmet és az embereknek az Isteni erőben való hitét erősíteni? Kettőzött rokonszenvvel és szeretettel üdvözljük e dicső nagy munka végcéljánál az aradi evangélikus egyházat. Hódolattal hajtjuk meg zászlónkat a kitartó munka és az istenfélelem ez új palotája előtt. Lelkünk mélyében úgy érezzük, hogy ez új templom harangszava közelebb hozta az emberi sziveket, fokozta azt a vallási türelmet, a melylyel a szabadelvű evangélikus egyház mindenkor előljárt.

Amde ugyanazzal a szeretettel és ugyanazzal a megilletődéssel köszöntjük ezt az új palotát, melyben az igazi magyarságnak, a vértanuhaláláig hű hazafiságnak emeltek oltárt. A magyar történelemben az evangélikus egyháznak szomorúan dicsőséges osztályrész jutott. Az ezredéves küzdelemben az alkotmányharc sáncaiban mindenkor ott láttuk ezt a felekezetet ép oly szilárdul és rendíthetetlenül, mint a milyen hősiességgel hulltak el ezreik az igazságért és a magyarságért vívott küzdelmek csatateréin. Az evangé-

likus egyház mindenkor és minden ízében magyar volt, teljesen függetlenül idege befolyástól és idegen erőktől tömörítette zászlaja alá egyházának buzgó hiveit, emelt iskolákat, templomokat és mindennütt, ahol csak lehet, magyarosított és magyarosít ma is.

Joggal állithatjuk oda a holnap ünnepét, az Eszme és az Igazság palotájának felavatási ünnepét minden felekezet és minden polgár elé. Megtanulhatják belőle azt, hogy az akadályokat nem ismerő munkának, a hitszeretet erősségének és az igaz hazafiságnak mindenkor megvan a jutalma. A jutalom, a mely egyrészt a külvilág minden rétegéből az új templom kapui elé hordja az elismerés nem hervadó virágait; a jutalom abban a lelkesedésben és rokonszenvben, mellyel a város polgárságának minden rendű és rangú rétege a nemes munkásoknak adózik. De sokkalta magasztosabb az a lelki jutalom, a mely a melegen érző szivek rejtekeiben fakadt és a mely megnyugvást és bizalmat ad minden hitbuzgó embernek. A meggyőződés, a tudat, hogy az emberi lélek fohásza fel fog jutni az Igazság Urához: erőt, lelkesedést és munkaszere-tetet ad az egyénnek, a ki csak egy fillérrel is hozzájárult e szent mű létesítéséhez.

„Örvendezve örvendezzünk a mai ünnepen, mert az igazságnak ünnepe vagy ma.” Így szól a szentírás arról a napról, a mikor a földön az első kőből épült is-

Fantázia.

Tybold, az elzúllott poéta
Egy nap örökre elaludt.

Részegen ment haza. Kemény
Ágyára dőlt a vén legény,
Egy vidám áriát morogva.
Rongyos kabátját le se dobta.

Épp holt szezon volt. A lapokban
Hosszabban írtak róla hát
És elsiratták meghatottan
A szegény, rongyos cimborát.
Elmondták, hogy mennyi reménység
Előzte meg bus csüggedését,
Hogy vidám dalokat írt egykor
És karcsu asszonyok imádták —
S ez volt a veszte. Holtan találták
Ma virradatkor.

— — Kora hajnal kékes féhéren
Omlik el a tetők fölött.
Távoiban egy vonat zörög —
S esőnd lesz. Alszik a város mélyen.

Tybold, a költő fölled . . .
Gy esodálatos könnyűnek

Érzi fáradt, törődött testét.
Elkábítja egy nagy fényesség.
Ugy tetszik: régóta pihen —
Főlelemkedik sebtiben
S a kitért ablakon kilép . . .

Visszapillant. Magára ismer.
Sugarával rátűz a hajnal.
Ott fekszik némán, csapzott hajjal.
Főlakadt szemmel, kihűlt szívvél.

Gondolja: ez hát a halál.
S a város fölött tovaszáll.

— — — És a mint az űrben kóvályog,
Nagy, ősmertelen ragyogások
Ölelik őt köröskörül.
Enekszó zendül messziről . . .
Már-már elvész a szürke ködbe
A város képe mindörökre,
Már ott száll a felhők alatt,
Sugaras, tündöklő magasba,
Amidőn megragadja
Egy vágy, egy forró hangulat.

Kik megőrölték, halálba vitték,
Míg meg nem üték, hitegették
A piros ajku, lango ruhájú,
Csábító szemű, csókos szájú,

Kacagó, édes asszonyok,
Tudják-e már, hogy ő halott . . . ?

S a házak közé száll legott.
— — Ráakad sorra mindenkre.
Ölelő karok közt, pihelve
Fekszik az egyik. És ölel.
Mint ahogy őt ölelte egykor,
Csókol, mint őt csókolta egykor —
Kuszált, omló fürtjeivel
Betakarja szerelmest,
Mint egykor őt — — — — —

A másik vidám dalt dalol,
Tybold emlékezett reája
Hogy már hallotta valahol.
Ah — hisz' egy forró éjszakába
Ő sóhajtá el legelőbb
E dalt — — — — —
— — Álló tükör előtt
Ruhát próbál a harmadik,
Mosolyra nyitva ajkalt.
— — — — —

Egy szőke, karcsu nő, kit egyszer
Imádot forró szerelemmel
S aki úgy csókoit, ahogy senki

tenházat rótták össze. Ezt hirdetjük mi is ma, ezen a nagy, lélekemelő és magasztos ünnepen, a mikor a szívek a szeretet jegyében egyesülnek, a mikor a hazafiságnak és a magyarságnak ez az új és erős vára felépült. És mindenki, imádja bár Istenét bármilyen nyelven, bármily formában és bármilyen hitvallás tanítása szerint: emelkedjék ki a köznapiság szürke porából, tisztítsa meg lelkét a gyűlölet és türelmetlenség tüzeitől és imádkozzék, mert „az Igazság napja vagyón.”

Ime hát kitarulnak az új templom kapui. Szelid fenségességgel megszólalnak a hívó harangok, amelyek nyomán a hitbuzgó hívek bevonulnak az új templomba, hogy az új falak között ugyan, de a régi istenfélelemmel és szeretettel részt vegyenek az ünnepi hálaadáson.

Mi pedig lelkünkben megilletődéssel, testvéri szeretettel üdvözöljük a besereglett híveket és mindazokat, akik ügybuzgóságukkal, áldozatkészségükkel és munkásságukkal hozzájárultak e kegyeletes és szent célt szolgáló mű megalkotásához. Legyen ez a templom egy új kapocs, mely összeköti a különböző felekezeti polgárokat, és a mely egyesülésből a közös munkálkodásnak, a hazaszeretnek és e város érdekeinek istápolása fakadjon. És akkor méltóan nagy volt a mi örömünk, előre látott a mi lelkesedésünk és akkor a holnapi ünnepen méltán örvendezhetünk az ünneplőkkel, mert a haladásnak, a kulturának és a hazaszeretnek ünnepévé avatódik ez a holnapi nap.

A szerbiai pamflet-gyár.

Hogy készült a támadás királyunk ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 15.

A *Vossische Zeitung* nyomán már foglalkoztunk azzal a pamflettel, melyet a szerb kormány tudtával valami André de Barre nevű francia újságíró adott ki s amelyben hihetetlen

invokatívákkel illeti uralkodónkat, I. Ferenc József királyt. A V. Z. legutolsó leleplezésében kimutatta, hogy Barre Szimics Svetának, a szerb külügyi sajtóiroda volt fejszéké meghívására érkezett „tanulmányútra” Szerbiába s hogy a szerb sajtóiroda annak idején busás „utiköltéssel” is ellátta az „író”.

A V. Z. közleménye Szerbiában is nagy rezszentést idézett elő s a szerb sajtónak a kormánytól független része a leleplezések miatt élénk támadásban részesíti Szerbia intéző körét. A *Vecsernye Novosti* című szerb lap egyik legújabb számában „Vásári komédiák külügyi politikánkban” érdekes cikket hoz. A hízegző jelző s a cikk tartalma Szimics Svetának, a volt sajtóíróknak szól. Megjegyzendő, hogy a „Vecsernye Novosti” a szerb kormánytól független lap, amely azonban a mellett Ausztria Magyarország egyik legintranszigenőbb el-lensége is. Többek között így ír:

Szimics memorandumokat intézett politikai helyzetünkről Sándor királyhoz, Draga királynéhoz és Péter királyhoz. Ő tervezte a kolaszini vérfürdőt, amikor ott Sarafev Borissal egyesülve meg akarta kezdeni nagy akcióját, melyet azonban rögtön felfedeztek. Ez a politikai szélhámos sok szerb pénzt és sok szerb vért pazarolt el.

Most legújabb vállalkozásáról akarunk azonban beszélni, mely Ausztria-Magyarországgal fennálló vérmérgősséghez nem kis mértékben járult hozzá. Az ő o tobasága Szerbiának sok milliójába került. Azt gondolta, hogy Szerbia bölcs külső politikájához tartozik az, ha az ember a szomszéd államok császárait és királyait gyalázza. Ennek aztán az volt a következménye, hogy gróf Galmichowski-nak könnyű volt Ferenc József császárt azokra a reprezentációkra bírni, melyeknek nyomását most Szerbia érzi.

Barre francia újságíró könyvéből van szó. Ez az ember tájékozatlan a mi viszonyaink felől s nem ismeri szerkesztőségünket és népünket. Egy pamfletjében azt mondta, hogy a V. N. az Ausztria ellen szőtt összeesküvések támogatására 60 ezer frankot kapott. Ez az állítás nem származhatik ő tőle magától s forrása csak az lehet, amit az itteni „nagy politikusok” mondtak neki.

A sajtóiroda cáfol. Ki hisz azonban ma a

cáfolatnak? Ebben az esetben azonban már csak azért sem hihetünk bennök, mert a kormány azt a hibát is elkövette, hogy André de Barre könyvének azt a négyezer példányát, mely a *Nemzeti Bank* címére érkezett, elégetette. Azokat a könyveket, melyek az országos törvényekkel kerülnek összeütközésbe, bünvádi eljárás alá szokás vonni, nem pedig elégetni.

Méddig tőrjünk még ezt a vásári komédiást külpolitikánkban?

Ezek a „Vecsernye Novosti” leleplezései melyek, ha nyers hangjukkal kellemetlenül is hatnak, mindenesetre igen érdekesek politikai szempontból.

Az A. Cs. E. V. új menetrendje.

(Érvényes október 1-től.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 15.

Az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak Igazgatósága ma küldötte széjjel október hó 1-től életbe léptetendő menetrendjének hirdetőményeit.

Lényeges változás az arad—szegedi vonalon alig van, csupán beszünttetett az Arad—Battonya között eddig közlekedő 19. és 20. sz. helyi motorvonat, a 18. sz. helyi motorvonat pedig csak vasárnap fog közlekedni Mezőhegyestől—Aradig. Beszünttetett Szeged és Makó között a jelenlegi 30. sz. helyi motorvonat is. Az egyéb változtatások csak pár percnyi eltérést mutatnak a jelenlegi menetrendtől.

Ugyanígy alig szenvedett némi pár percnyi módosítást a mezőhegyes—kétégyházas vonal menetrendje is.

Az arad—brádi vonalon beszüntették a 102. és 103. sz. gyors motorvonatot teljesen, mert amint értesültünk, az utazó közönség nem vette azokat oly mérvben igénybe, amint azt azok közlekedtetése érdekében igénybe vennie kellett volna. Beszünttetett a 128. sz. helyi motorvonat Gurahonctól—Brádig, a 118. sz. helyi motorvonat Brádtól—Gurahoncig, míg a 184. sz. helyi motorvonat teljesen, s helyett azonban az eddig csak Gurahoncig közlekedett 116. sz. helyi motorvonat egész Brádig fog közlekedni. Elmaradnak Uj-Szent-Anna—Arad között az eddigi 119 sz. 124. sz. és 127. sz. helyi motorvonatok

S kinek hűségét, kinek szerelmét.
Nem egy röpke nótája zeng.
Belepillant a hírlapokba.
Átfutja. Tybold . . . gyors halál . . .
Ásit — azután félredobja.

És tündök a szálló-lélek:
Kegyetlen hazugság az élet!
Egész életén át csupán
Az igaz szerelemre vágyott,
Rohanna futott ezután,
Biztatva szívére — megtalálad,
S im nincs szíve, amely fájna érte,
Ifjuságát, sok szép reményit —
Szétrugdossák és összetépiék
— S egy könyvet sem adnak cserébe.

Ujból benéz az ablakánl —

Már nincs egyedül hűlő teste,
Ott virraszt, ott zokog felette
Egy asszony. Megtört és sovány.
Rásmér: Ez a felesége,
Az elhagyott, a megalázott,
A szegény, szótlan áldozat,
Kinek gúny, szitok volt a része
É: megvetés és kárhózat,
Aki sohase kapott csókot.

Ki egy percse sem vala boldog,
Az üldözött, a megvetett,
Ki, míg mellette robotolt,
A gondok alatt meghajolt,
. . . Akit megvert és azután
Elkergetett!

Farkas Imre

Eladó leányok.

Írta: Michel Provins.

(Georges Perrotton 30 éves, nőtlen, elegáns fiatal ember és a hogy a lányos mamák mondani szokták: „Jó parthie”. Rövid néhány napra meglátogatta a Valleray barátját falusi kastélyában. Vadászat, hosszabb séták, kocsi-kázás után este körülülük a kandallót és víz beszélgetésbe merülnek. Sok mindenről folyik a beszéd, midőn egyszerre a hazaság kerül szóba. Hogy Georges miért nem nősül meg? Hiszen itt volna már az ideje! Nevetve kérdezte Georges: „Enyje, talán tudnának is valakit feleségnek ajánlani!” . . . És a jó öreg Vallerayné nyomban felsorolja neki az ismerős családokat, Mongelinékat, du Carnaux-akat és Clapier bárókat, a hol mind eladó leányok vannak a háznál. Georges inkább kíváncsiságból, semmint elba tározásból beleegyezik, hogy Vallerayné őt az említett családoknál bemutassa. A mamák tudomást szerezve e „nagyszerű vad” jöveteléről, sietve oktatják ki leányaikat Perrotton elárasztják meghívásokkal, melyeknek Georges minden terv vagy cél nélkül szívesen tesz eleget.)

(Mongelinéknél. Csinosan, izléssel berendezett lakás. Nincs éppen nagy vagyonyuk, de nagyban játszzák a „nagy urat”.)

Madame Mongelin (kioktatva Adél leányát, egy fiatal teremtet, a ki elég csinos, bár kissé korlátolt; olyan leány, a kire méltán illik a „falusi liba” jelző). Azt hiszem, jó ve, hogy Perrotton ur elfogadta meghívásunkat ebédre. Nyilván komoly szándékal vannak. Rajtad a sor, hogy okosan bánj vele s ne légy megint olyan ostoba, mint a multkor; ne sorold neki mindjárt: elő az összes falusi pletykákat és főként ne felejtse, hogy ő párisi fiatal ember. Légy elragadtatva mindazon dolgoktól, a melyeket ő kedvel: a változatos élet, a nagy, fényes társaság, a színház stb.

Adél. De mama, mikor én azt hiszem, hogy éppen ellenkezőleg . . .

Mme. Mongelin. Csacs, te! Most az a célunk, hogy Perrottont megcsipjük, elhíttetvén vele, hogy izlését főnségesnek találjuk. Az esküvő után majd, óh. — akkor ugy is minden megváltozik . . . Tehát értésére adhatod egy bizalmas együttlét alkalmával szempillantásokkal, jelekkel, hogy . . .

Adél (meglepetten). Bizalmas együttlét alkalmával? És a következmények?

Mme. Mongelin. Ugyan hagyd a következményeket; azok csak arra valók, hogy veük szemrehányást tegyünk másoknak.

(Mongelin mama hasonló szellemben folytatja filozófiai előadását mindaddig, míg Vallerayék és Georges Perrotton megérkeznek. Azután asztalhoz ülnek még néhány meghívott olyan szomszéd társaságában, a kiknek nincsen

is. A 117. sz. helyi motor vonat, mely eddig reggel 7 óra 23 perckor ért Aradra Borosjenőről, később indítván, 7 óra 50 perckor ér Aradra s Uj-Szent-Annától a Kétegyháza felől jövő 310. sz. helyi motor vonattal egyesítve fog közlekedni Aradig. A 141. sz. vegyes vonat, mely jelenleg délelőtt 10 óra 44 perckor ér Aradra, az új menetrend szerint 9 óra 38 pkor már Aradon lesz. változatlanul maradt a 121., 111., 123., 118. sz. helyi motor vonatok aradi bejárása. Lényeges változást szenvedett a 115. sz. személy vonat, mely most este 8 óra 52 pkor ér Aradra. Október 1-től ismét a régi idejére, este 6 óra 49 pre fog Aradra érkezni. Este 9 óra 5 pkor fog beérkezni a későbbre helyezett 125. sz. helyi motor vonat, mely Uj Szent-Annától a Kétegyháza felől jövő 314. sz. motorral egyesítve közlekedik Aradig.

Brád felé a jelenleginél pár perccel korábban indul a 112. sz. helyi motor vonat, a Kétegyháza felé haladó 114. sz. helyi motor vonat. Változatlan időben indul, de Brádra a jelenleginél hamarabb fog beérkezni a 110. sz. személyvonat. A 116. sz. vonat egész Brádig fog menni. A 118. sz. helyi motor vonat, a 140. sz. vegyes vonat a 120. és 122. sz. helyi motor vonatok változatlanul megmaradnak. A 104. sz. gyors motor vonat Garahone és Brád között minden állomáson meg fog állani. A 126. sz. helyi motor vonat Aradról a jelenleginél kissé később fog indulni s Uj-Szent-Annáig együtt halad a Kétegyháza felé haladó s Uj-Szent-Annától 315. számot nyerve helyi motor vonattal.

Az *ujszentanna-kétegyházi* vonalon korábbi időre helyeztetett a 340. és 341. sz. vegyes vonat és felcseréltetett a 348. sz. vegyes vonat a 315. sz. helyi motor vonat idejével.

A *borosjenő-csermői* vonalon lényeges változás az, hogy a 411. sz. helyi motor vonat reggel 5 óra 57 perckor indulva Csermőről a 101. sz. gyorsvonathoz nyert csatlakozást s tekintve, hogy a 102. sz. gyors motor vonat elmaradt, csak a 110. sz. személyvonathoz vétetett fel a csatlakozás egy vegyes vonattal a jelenlegi 414. sz. helyi motor helyett, mely mint 441. sz. vegyes vonat tér vissza Csermőre a 111. és 116. sz. vonatokhoz csatlakozást nyerve. A többi vonatok változatlanul maradtak.

A *menyházi* vonalon csak a 110. és 115. sz. vonatokhoz csatlakozást nyerve 641. és 642. sz. vegyes vonatok maradtak meg s a 604. sz. motor menet szombaton, a 601. sz. motor menet pedig vasárnapon való közlekedéssel, előbbi a 104. sz., utóbbi a 101. sz. gyors és a 141. sz. vegyes vonathoz véve fel csatlakozást.

A többi vonatok menetrendje csak pár percnél módosítást szenvedett.

Polónyi leirata az aradi törvényszékhez.

Elismerés és köszönet.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, szeptember 15

Az aradi királyi törvényszéknél két évvel ezelőtt annyira felhalmozódtak az ügyek, hogy ugyszólván ezekre rugott azon ügydarabok száma, amelyek elintézésre vártak. Főleg a büntetőtörvényszéknél volt nagy a restancia. Számos bűnügy, amely, tekintettel a vádlottakra, gyors elintéztetést igényelt volna, két-három évig hevert elintéztetlenül, azoknak az ügyeknek száma pedig, amelyek a szokásos idő alatt nem intéztettek el, mintegy ezerre rugott.

Ehhez hasonló állapotok eddigelé az ország egy törvényszékénél sem fordultak elő. A nagyfoku rendetlenségnek főoka az volt, hogy az aradi törvényszék bírái és tisztviselői karának létszáma az ügyekhez képest aránytalanul csekély. De dacára ezen állapotnak, az igazságügyminiszteriumban nem voltak hajlandók új munkaerőket küldeni az aradi törvényszékhez. Ilyképen az óriási restanciának feldolgozása a jelenlegi bírói személyzet vállaira nehezedett.

Fábián Lajos dr. törvényszéki elnök tehát hivatalba lépése után kettőzött munkásságra hívta fel a bírói és a tisztviselői kart, amely a felhívásnak derekasan meg is felelt és egy év alatt olyan eredményt ért el, amely ritkítja párját az

egész országban. Sável Kálmán, a nagyváradi kir. tábla múlt hónapban elhunyt elnöke első látogatását az aradi törvényszéknél a múlt évben tette és ez alkalommal csodálkozva látta, hogy milyen nagy a restancia. De annál nagyobb volt a táblai elnök meglepetése az ez év júniusában tapasztaltak felett. A bírói kar ugyanis olyan emberfölötti munkát végzett, hogy júniusban egyáltalán nem volt már a törvényszéknél restancia. Mőfellelt meglepte Sável Kálmánt ez az eredmény és meleg elismerését fejezte ki érte Fábián Lajos dr. törvényszéki elnöknek, valamint az egész bírói karnak. Bizalmas körben Sável olyan nyilatkozatot is tett, hogy a legközelebbi előléptetéseknél első sorban az aradi törvényszékre lesz gondja és meg is nevezte azokat a bírákat, akiket első sorban érdemeseknek ítélte az előléptetésre.

Érthető örömet keltettek az aradi törvényszék bírói körében a táblaelnök kijelentései és épen ezért mélyen sujtotta az aradi törvényszéket Sável Kálmánnak közbejött hirtelen halála. Vele több érdemes bírónak reménysége szállott sirba — legalább egy időre, mert az ígért előléptetések most már jóval később fognak bekövetkezni. Az előléptetéseket ugyanis a felügyeletet végző táblai elnök ajánlataira eszközli az igazságügyminiszter és minthogy Sável az irányban már nem intézkedhetett, a kitüntetések — információ hiányában — egyelőre elmaradnak.

De hogy ha ebben az irányban Sável Kálmán már nem is tehetett semmit, júniusban tartott vizsgálata mégis elismerést hozott az aradi törvényszéknek. Sável ugyanis a vizsgálat befejezése után Polónyi Géza igazságügyminiszternek rögtön jelentést tett, amelyben általánosságban foglalkozott az aradi törvényszék működésével és elismerő szavakkal méltatta a gyönyörű eredményt.

A jelentés az igazságügyminiszteriumban is visszhangot keltett és Polónyi Géza igazságügyminiszter — mint értesülünk — meleg hangon leiratban fejezte ki köszö-

leányuk. Vigan vannak, pezsgőben nincs hiány. Adél anyai tanácsra sokat iszik, hogy bátrabb legyen. Ebéd után — egy lecke alatt Eva lón! — Georgest magával vonja egy kis terembe.)

Georges. Milyen barátságos helyecske ez. Nem fől, hogy szülei? . . .

Adél. Oh, nem, nem, hagyjuk csak őket most . . . Utatnak már az ő örökös falusi történetecskéikkel. Az én eszményem egészen más-milyen . . .

Georges. Csodálatos.

Adél. Pedig úgy van. Látja, én imádom az önök párisi életét.

Georges (kezdi érteni a leányt.) Hogyan, ön elcserezné ezt a békés helyet a mi nyugtalan, küzdelmes nagyvárosi életünkkel?

Adél. Ne nevezze azt nyugtalan, küzdelmes életnek. Az önök fényes társasága, színházaiak mind-mind élvezetet nyújtanak . . . Mig itt, hiszen ezt nem is lehet életnek nevezni!

Georges (gúnyosan). Nem is hittem volna hogy önök ilyen nézetel vannak.

Adél. Igen? Talán ostobának tartott? Jobban tetszenék úgy?

Georges. Nekem csak úgy tetszenék, ha őszintén mondaná el mindazt, a mit gondol! Mindig olyannak mutassuk magukat, a milynek vagyunk. Azt hiszem, ez a legjobb módja annak, hogy megbecsüljük egymást.

Adél (zavartan). Kétségtelenül igaza van; főképpen ha meg akarjuk ismerni egymást! . . . Talán különösnek fogja találni, de rögtön bizalmat éreztem maga iránt . . . úgy tűnik fel

előttem, mintha már régi, nagyon régi jóbarátok lennénk . . .

Georges (mulatva a leány naiv tapasztalatlanságáért). Persze, az a bizonyos vonzalom, ugye?

Adél. Oh, igen, ez az! . . . (szemeit lesüti, sóhajtván). Hiszen, ha ön tudná! . . .

Georges. Nos, mit ha tudná?

Adél. Nem, ne kérdezze tovább, nem mondhatnám meg, az idő már rövid erre . . . Meg aztán lehet, hogy el is ítélne érte . . . Majd talán később . . . De mondja, ugye ön is gondol most valamire, igen, valamire, a mit nem vallhatna be nekem mindjárt?

Georges (kissé meglepődve éppen válaszolni akar, de a mama hirtelen megjelenése a küszöbön megakadályozta őt ebben).

Madame Mongelin. Ah, nagyszerű! . . . Igazán nagyszerűen csinálják.

Georges. Mit, nagyszerű asszony?

Madame Mongelin. Hogy ilyen szép csöndesen visszavonultak, ön és leányom. Mondhatom, gyönyörű párocska.

Georges. Ami engemet illet, nagyon elnéző asszonyom. Egyedül Adél kisasszonyt illeti e bók.

Mme Mongelin (int leányának, hogy távozzék). Ugy-e, helyes gyermek? É: olyan jó-ságos, olyan bájos. Egyenes lelkű teremtés, azt állíthatom, meg aztán tudja, azok, akik egészségesek, rendszerint nyusizivűek is. Már pedig az én leányom egészséges, mint a makk. Különben, látom, hogy ön is . . .

Georges. Köszönöm, asszonyom, nem érzem rosszul magamat.

Mme Mongelin (lelítettve a fiatal ember, folytatja a társalgást). Megkértem Valleray urat, hogy a hét egyik napján hozza önt el. Azt mondta, hogy du Cernauxékhoz és Clapierékhez hivatalos.

Georges. Valóban, úgy van. Olyan kedvesek is itt irányomban . . . és ha megengedné, ugy a jövő héten . . .

Mme Mongelin. Oh, kérem, szívesen látjuk. Mondjuk tehát hétfőn; igyekezni fogok egy kis kellemes társaságot összehívni. (Rövid idő múlva, változott hangon) Mondja kérem, felvilágosította önt Valleray ur szomszédaimról? Nem? . . . Nos, du Cernauxék, tudja kérem, nemeselek, az igaz, bár a nagyapjuk jegyző volt és madame du Cernaux egy borkereskedőnek a leánya.

Georges. Ugy hallottam, hogy gazdagok.

Mme Mongelin. Meglehet, hogy azelőtt gazdagok voltak, de most, hogy olyan nagyuri házat vezetnek! . . . Eppen e napokban kellett birtokuk egy részét eladniok . . . A mi pedig Clapier urat illeti . . .

Georges. Clapier báró? . . .

Mme Mongelin. Igen, a régi császárság bárója, hajdani eszmadia, ki Napoleon hadseregének szállítója volt. Egyébként egy viszonya van . . . egy volt színésznőt tart ki Párisban, a hová minden hónapban felelődni.

Georges (ürelmesen). De istenkém, hiszen Clapier báró magányos ember . . . még fiatal . . .

Mme Mongelin. Ez tény. De kár elfelejteni, hogy ezzel nagyon ért leánya jövőjének! . . .

netét és elismerését az aradi törvényszéknek. A miniszter a leiratban — amely ma érkezett Aradra — különösen „a bűnügyek befejezése körül tapasztalt eredményes munkásságot” emeli ki, amelyért külön elismerését fejezi ki Köller János és Bittó József tárgyalási előköknek. Azért pedig, hogy „a törvényszék az anynyira kívánatos javulás stádiumába jutott” — őszinte köszönetét és elismerését nyilváníttja a miniszter Fábian Lajos dr. törvényszéki elnöknek.

Polónyi leirata nagy örömet és megnyugvást keltett az aradi bírói karban és most már remélik, hogy a régen várt előléptetések sem fognak elmaradni.

Szezonban.

(A golyák. — Az első premier. — Ujságírók gyásza. — Beteg színésznők.)

Írta: F. J.

Budapest, szeptember 15.

Ujházi Mester bezárta Óbudát: — most már igazán itt a szezon. Nyakig begombolkozva, rosszkedvűen mérik a csatakos utcát az emberek. Zuhog az eső, hideg van. Őz van... Ine elérkezett a kávéházak ideje. Ifjú emberek, pros pozsgás arccal, vidámak és büszkék tűnnek fel a látóhatáron. Kezükben fekete könyvecskét szorongatnak, zsebükből kivillan a lepedő nagyságú sárga származási lap. A „golyák” ezek, első éves egyetemi polgárok, akik az ország minden részéből összesereglettek és óriási nyakravalójukban, szines gummi köpenyekben, erregő esetlenségükben szinessé, elevené teszik a pesti utcákat. Csupa önbizalom, szilaj érvényesülési vágy, fatális pajkosság kacag ki belőlük. Néhány hónap múlva eltűnik képükről a jó vidéki szinesség; a nagyvárosi élet, a magánosság, a kávéházak és mulató helyek niktinos, bűzös levegője kiöli lelkükből az egetverő ambíciót, elkerülük az alma-mater szürke falait és kifogástalan, üres, léha gavallérok lesznek kevés kivétellel. Most még csapatosan összebújnak a körüli kávéházak szögleteiben: a gimnáziumról folyik a szó, szigorú professzor urakról, „Ó” róla, az első igazi kékszümü szöke

leányról, akivel vadvirágokat szedtek a tavaszi réten...

Az eső pedig unalmasan csöpereg tovább... Nem törődik a fiatalokkal, a vénekkel, a premierekkel, művészekkel, művésznőkkel, csak szemtel busan, utálatosan egyre, megszakítás nélkül. Beszli magát a csontokba, a velőbe és megfojt minden gondolatot...

Alkonyatkor, mikor meggyulnak a lámpák, a szivárgó vízességben hosszú kocsisor tart a Király-szlaház felé. A pesti premier-közönséget nem zavarja az eső, a szél, a sár, a híd g. Tegnap volt az első téli premier. A Gerolsteini nagy herceg első előadásán a nézőtér is szenzációs volt. Gyönyörű hőgyek pazar estélyi toálettekben, smokkingos urak, a társaság krémje gyűlt össze a Király-színházban. S az első nagy premiernek igaz, őszinte sikere volt... Offenbach nagy alkotását hódolattal, megértéssel tapsolták, gyönyörködtek a pompás előadásban és a fejedelmi bőkezűséggel kiállított díszletekben...

A halál megint belemarkolt soraink közé és kiragadta onnan egyik legkedvesebb, legderekabb kollegánkat: Szendrői Kovács Gyulát, a „Budapesti Hírlap” belső munkatársát. Csodálatos és megdöbbentő, mint dűlnék ki a sorból a legderekabbak, a legtehetségesebbek, a legkedvesebbek. Szentessy Gyula, Tábori Róbert, Konti József, Thury Zoltán és most fiatalon, élte virágjában Kovács Gyula... hosszú sor, vigasztalan és kétségbeesítő, mint egy temető őszi alkonyatkor, csupa frissen ásott sírokkal...

A színházak körül is aggódva lesik a két nagybeteg művész betegágyától érkező híreket. Feketének Munkácsy Flóra, a Nemzeti Színház örökös tagja, hajdan ünneplott művésznője, válságos betegen győtrődik nyaralójában. A Nemzeti Színház egyik ékessége volt Prielle Kornélia riválisa. Orvosai már minden reménységet feladtak...

A Szent László kórházban a kis Csataj Janka, a kit a Király-színházról ismerhetnek — a János víztében pompásan adta a boszorkány szerepét, — fekszik súlyos betegen. Ma már jobban van, pályatársai, barátai és a nagyközönség örömeire.

(Másnap du Cernaux-eknál. Sokkal izteesebb milieu, mint Mongelinéknél. A leány, Gilberte, felvilágosodott leány, minden évben két hónapot Párisban és egy hónapot Nizzában tölt. Ravasz teremtés, ki a filrtnek minden nemét végighasználta, hogy magának férjvet szeressen. Filrtnek, melyek talán becsületén is egy-egy foltcskát ejtettek. Du Cernaux asszony ismervén leányát, betanítja őt, hogy a naiv, tapasztalatlan leány szerepét játssza.)

Gilberte (a parkban sétál Georges társaságában). Milyen édes a virágok illata egy langy nyári eső után; imádom a természetet...

Georges (nyomban tisztában van azzal, hogy a leány a falusi élet gyönyörűségével akar hatást elérni nála). Ertem, kisasszony. És így a párisi és a nizzai napok önnek bizonyára kellemetlenek voltak.

Gilberte. Ó, a szüleim ott jól érezték magukat, én csak elkísértem őket! de higgye el, boldognak csak akkor érzem magamat, ha visszatérek ide, a csendes falucskába, midőn viszontlátom az erdőt, a mezőt, az állatjaimat, imádom az állatokat és különösen a magányt és a nagy, nagy végtelenséget.

Georges. Nem kétekedem, hogy önnek is, mint minden fiatal leánynak, álmái vannak.

Gilberte. Óh, igen; még pedig az, hogy találkozom egy férfival, a ki megéri engem (madonnal tekintettel), a kit szeretnék... és a kívül a piciny, kis falucskában boldog, nyugodt, visszavonult életet élnék, körülvéve apró, mosolygó gyermekektől...

Georges. Ejnye, ejnye! Gyermek!

Gilberte (meghökken, fél, hogy tullött a

célon). Csak azt akartam mondani, hogy egy, esetleg kettő!... Mert elvégre, csak a beteg leányok félnek anyákká lenni... Nézze, például Yolande barátnőmet... Clapier kisasszonyt...

Georges. Nos, mi van vele?

Gilberte. Oh, azt észre sem lehet rajta venni, hogy... igen, mert olyan ügyesen teszi. (Bizalmasan.) A bal lába rövidebb, mint a másik.

Georges. Ne mondja!... De mi ezoda bal eset folytán?

Gilberte. Nem baleset folytán, hanem mert beteg, csontszuja van!... Szegény kicsikém, pedig úgy szeretem őt...

Georges. Mondhatom, kisasszony, hogy szavai meglepnek, mert Clapier kisasszony látszólag teljesen egészséges...

Gilberte. Óh, a látszat nem egyszer csal... Aztán itt van Mongelin Adél, aki szintén... de nem vette észre, hogy mindig magas gallért visel?...

Georges. Miért?

Gilberte. Nos mert — vérébeteg. Tudja, mi együtt nevelkedtünk a zárdában és én, óh, én sok mindent láttam.

Georges. Hitemre mondom, csodálkozom szavain. Szent isten, az ember mennyire is csalódhatik a házasságban!

Gilberte (nevelve). Valóban legjobb lenne, ha a házassalándókat felülvizsgáló bizottság elé állítanák. (Gilberte hirtelen megáll, meghökken.)

Georges (vidáman.) Ime, egy falusi fejecske bölcselkedése.

Egy román pénzintézet bűnpöre.

A csödbe jutott Kissodana.

Elítélt igazgatóság.

— Az Aradi közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 15.

Nem mindennapi bűnügyben ítélkezett tegnap a temesvári kir. törvényszék. Egy takarékpénztár egész igazgatósága ült a vádlottak padján, akik a rájuk bízott idegen tulajdont hűlenül kezelték és hét év alatt mintegy huszonhárom ezer korona erejéig károsították meg számos kissodai parasztot és több temesvári pénzintézetet. Az érdekes ügy előzményeiről és a megtartott tárgyalásról a következőkben számolunk be:

A temesmegyei Kissoda községben a Kissodana nevű takarékpénztár 1895 ben szövetezetből részvénytársasággá alakult át és az igazgatóságba, valamint a felügyelő-bizottságba beválasztották: Ivi Pál, Flossik Pál, Csonka József, Nyegri János, Vojna József, Moldován Péter és id. Frow Miklós kissodai lakosok. Az alacsony műveltségi fokon álló és tudatlan igazgatóság hét év alatt mérhetetlen károkat okozott számos jóhiszemű polgárnak, a kiknek nagyrésze tönkre is ment. Hogy maguknak jogtalan anyagi hasznot biztosítsanak, részben önmaguknak, részben barátuknak fedezet nélküli és többnyire csak egyszerű elfogadmányokkal ellátott váltókra kölcsönöket engedélyeztek, az esedékességkor a kamatokat tőketartozásukhoz csatoltatták és a zsírokkal ellátott váltókat szándékosan nem óvatolták, a behajtás iránt intézkedéseket pedig nem tettek. Ilyen és hasonló üzelmek folytán a pénzintézetet 22.500 korona erejéig károsították meg, aminek következtében a Kissodana 1904 ben csödbe jutott.

Ily üzelmek után azonban már 1902 ben kénytelen volt az egész igazgatóság megválni állásától és Stoiric Gyula, az ujonnan megválasztott igazgató Ivi Pál és társai ellen feljelentést tett, hogy nevezettek az intézetet szándékosan megkárosították és a könyveket hamisan vezették. A törvényszék elrendelte az intézet könyveinek szakértők által való megvizsgálását. Pöck Géza és Karabos Romulusz szakértők

Gilberte. Kérem, azért, mert szeretjük a falut, nem szükséges, hogy libák is legyünk.

Georges. Ebben igaza van és látom, hogy az annyira imádott végtelenségről elmélkedve, helyes fogalmakat is alkot magának.

Gilberte. Mulatságosnak találja ezt?...

(Hirtelen.) Tetszem önnek?...

Georges. Pardon, kisasszony, de erre az ígére még nem válaszolhatok... tanulmányozom még az alanyt.

(Clapier báróknál. Feltűnően előkelő be rendezés. A kastélyrak keresztelt ház kapujától kezdve egészen a kutyaólig minden a báról címerrel van ellátva. A Gaulois kiterítve fekszik az asztalon.)

A báró (körülvezetve Georgest nem éppen nagyterjedelmű kertjében.) A mint láthatja, parkom egészen addig a kőfalkerítésig terjed. Azon túl van a családtag lakosztálya, a falkaudvar (két kutya), odébb a szolgaszemélyzet, kecskék, lovasok, istállófluk majorja (mindössze egy inae). És mindez bizony sok pénzbe kerül, de elvégre is, ha valaki Clapier báró, akkor a nevére és multjára is tekintettel kell lenni.

Georges. Természetesen... (Diszkrétén gonyolódva.) Sokra kötelez a fényes mult.

A báró Nagyon helyesen. Dicső ősem Napoleon családjának egyik benfontese volt, a napnak bármely szakában bejáratos volt hozzá...

Georges (alig észrevehető mosolylyal.) A lábheilk ügyében, nemde?...

A báró (sokkal hiubb, sem hogy gyanítaná is, hogy gonyolódna vele.) Ugy van. Meg

megállapítják, hogy a könyveket rendetlenül, hiányosan és hibásan vezették, a pénztári könyv soha lezárva nem volt és a tényleges pénzkiadás let a legrikább esetben volt kimutatva. A könyvek nyomán mintegy 25 súlyos mulasztás derült ki.

Ivi Pál igazgató ellen magánokirathamisítás miatt is megindult az eljárás, mert a vádirat szerint a könyveket meghamisította, be nem folyt összegeket befolytáknak tüntette fel és koholt tételeket vezetett be oly célból, hogy az ily apon készített hamis mérleg által a részvényeseket tévedésbe ejtsék. Ivi ily módon csak a saját személye által egyedül több mint hatezer korona kárt okozott, a többit pedig kisebb nagyobb tételekben az igazgatóság tagjai kezelték el hűtlenül. Számos temesvári pénzügyintézet is érdekelve van ez ügyben, akiknél Ivi-ék a váltókat visszleszámitolták és ezáltal ezeknek is károkat okoztak.

Tárgyalásra tegnap került az ügy a temesvári királyi büntetőtörvényszék előtt. A tárgyaláson Gerdánovics Sándor kir. ítélőtáblai bíró elnökölt, szavazóbírák voltak: Szász János és Dárda Géza dr., jegyző Mussler János. A vádhatóságot Jörg Endre kir. alügyész képviselte.

Ivi Pál, aki hűtlen kezelés és magánokirathamisítás büntetvével vádoltva állott bírál előtt, azzal védekezett, hogy úgy őt, valamint társait rosszhiszeműség vagy szándékosság nem vezette és a szabálytalanság csak onnan magyarázható, hogy a könyvek vezetéséhez nem értett. Neki az intézettől haszna nem volt, ellenkezőleg az anyagi tönkretételét eredményezte. Igaz, hogy úgy ő, mint társai tartozásait fedezésére csak egyszerű elfogadmányokat adtak, hogy a váltók lejáratkor nem óvatoltattak, de mindez csak azért történt, mert ebben ők járhatlanok voltak, az intézet törvényszerű vezetéséhez nem értettek. A könyvek meghamisítását tagadja. Ugyaníly értelemben vádlott a többi vádlott is.

A törvényszék ezután kihallgatott mintegy 30 kissodai parasztot, akik az intézet révén károsultak. Előadják, hogy kölcsönöket vettek volt fel, de rendezéskor a lejárt váltókat nem kapták vissza, hanem néha kétszeresen, sőt háromszorosan kellett ugyanegy váltót kifizetni.

aztán, hogy az igazat valljam, örömmel lapozgatók a rém maradt régi emlékiratokban, amelyeket legközebb egybegyűjteni szándékozok. Eppen ezért kénytelen vagyok gyakran Parisba látogatni, hogy több okiratot a külügyminisztérium irattárában tanulmányozzak. Mírést szívesen végzem e munkámat, mert sajnos, ezen az egész környéken senkit sem találok... már úgy értem, rangomnak megfelelőt, akivel el-elbeszélgethetnék.

Georges (boszantani akarja őt). Nos és du Cernaux-ék?

A báró. Hagyja el kérem. Hiszen du Cernaux-ék a legnyárspolgárabb származásúak. Egy jól nevelt fiatal ember sohasem érintkezhetik ilyen családdal!

Georges. Hát Mongellinek?

A báró. A mi Mongellinekét illeti, mondhatom, bár távol áll tőlem, hogy tanácsokat adjak önnek, barátom, de egy komolyan gondolkodó fiatal ember, mint ön, nem mutatkozhatik nyilvánosan bizonyos családoknál.

(Georges később beszélgetésbe merül Yolande kisasszonnyal, a ki arisztokratikus fellépésével, tullelkelő modorával akarja őt elvakítani. Rövid egy-két odavetett mondatban Georges tudomására adja, hogy barátnői igen jó leányok, csak hogy az egyik nagyon ostoba, a másik nagyon szabad modoru és "modern" gondolkodású. — Visszatérve Valleray-ékhez, Georges sietve meséli el mindazt a sok szemtelen intrikát, melyeket a három család és a három leány egymás ellen kieszelt.)

A Temesi Agrár Takarékpénztár, a Timisiana, a Délmagyarországi Kereskedelmi és Gázdasági Bank, a Temesvári Polgári Takarékpénztár és a Temesvári Erzsébetvárosi Takarékpénztár egy-egy tisztviselőjét hallgatta ki ezután a bíróság, amely pénzügyintézeteknél a Kissodana több váltót leszámitoltatott és így ezen intézeteket is megkárosították. Domák Alfréd dr. a Kissodana csődöt meg gazdnoka igazolta, hogy midőn a csőd megnyílt, sem ingó, sem ingatlan vagyona az intézetnek nem volt.

Jörg Endre a vádhatóság képviselőjében a bizonyítási eljárás alapján kéri Ivi Pált hűtlen kezelés és magánokirathamisítás büntetésében, a többi 6 vádlottat pedig hűtlen kezelés címen bűnszék kimondani és elítélni. Ugy szintén vádat emel Ehl József, Paszku Nikola és Rotariu Iliás új igazgatósági tagok ellen, akiket csalárd bukás miatt kér elítéltetni.

Bleyer László dr., Ivi Pál védelmében azt igyekszik bebizonyítani, hogy amidőn vádlottak az igazgatóság tagjai lettek, az intézetnek semminemű vagyona nem volt. Ők a maguk pénzét helyezték el és valamennyien, akik azelőtt jómodu parasztok voltak, rövid idő alatt tönkrementek épen az intézet által.

Küttel Károly dr., id. Fíru Miklós védelmére felhossa, hogy az az igazgatóságnak soha tagja nem volt és pénzt sem kapott.

Cosma Aurél dr. a csalárd bukással vádolt Ehl Józsefet, Paszku Nikolaet és Rotariu Iliást védte, akiket szerinte bűncselekmény nem terhel, mert ők az Ivi és társaitól vezetett intézetet csak átvették.

A bíróság rövid tanácskozás után meghozta ítéletét, amely Ivi Pált hűtlen kezelés miatt három havi fogházra, Vlaessik Pált, Csonka Jettát, Nyegri Jánost, Vojna Józsefet és Moldován Pétert ugyancsak hűtlen kezelés miatt 14-14 napi fogházra ítélte, míg id. Fíru Miklóst felmentette. Bűnszék mondta továbbá a törvényszék Ehl Józsefet, Paszku Nikolaet és Rotariu Iliást vétkes bukásban és ezért három-három napi fogházra ítélte.

A magánokirathamisítás büntetését a bíróság nem látta beigazoltnak. A vádhatóság képviselője, ugyszintén Ivi Pál az ítélet ellen fellebbeztek, míg a többiek belenyugodtak.

Valleray. Pedig hidd el, mindannyian valóban derék emberek.

Georges. Láthatod, hogy mire képesek e derék emberek, midőn arról van szó, hogy egy férjet, egy vőt szerezzenek maguknak!... Ime, a küzdelem egy férjért.

Valleray. Tehát nem határozta el magadit?

Georges. De igen. Elutazom. Ezek az apák, anyák és leányok sokkal jobban ismerik egymást, mint én őket és ha ilyen a véleményük egymásról, úgy többet ér, ha szököm innen.

(Három hónappal később, midőn az újságok Georges szenzációs házasságát közlik, a leányok kara.)

Gilberta. Csak azt ismétlem, hogy nagy elhatározás kell ahhoz, hogy ennek az embernek felesége legyen valaki; legalább is puposnak, vagy sántának kell lenni!

Yolande. Hiszen emlékeztek még, hogy mennyit forgolódtam körülöttem ez az urac és ha akartam volna!

Adél. Azt hiszitek, hogy nálam nem próbált szerencsét?

Gilberta. És még nálam! De a világ minden kincséért sem tudtam a szeme közé nézni. Hiszen olyan csúf, igénytelen!...

Adél. Ostoba!

Yolande. Közönséges!

Gilberta. És alig ötvenezer frank az évi jövedelme!

Yolande (síkbiggyesztve). E végre is kedveseim, csak nem lehet valakinek a neve: Peritoné asszony!

Fordította: Herczeg Dezső.

A diktátor-asszony.

(Akivel Roosevelt se bír.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 15.

Egy angol újságíró a *Daily Express* hasábjain nagy elragadtatással emlékezik meg Reader Rawls Elné asszonyról, arról a csodálatos amerikai nőről, aki a Rhode's Csellénél is merészebb álmát nagyrészt mind megvalósította. Ez a bámu'atraméto nő valóságos diktátora lett San Domingonak. Pénzügyi műveletekben felülmulta Pierpont Morgan és mint ő maga mosolyogva szokta mondani, míg Roosevelt Teddyt is sarokba szorította.

Mihelyt megpillantjuk őt, — mondja az újságíró — azonnal tisztában vagyunk azzal, hogy egy rendkívüli nővel állunk szembe. Annál különösebb ez, mert megjelenése ezt nem igen árulja el. Inkább azt a benyomást kelthetné, mintha az a gondos anya volna, a ki csak gyermekeinek él. Ötökközésében a leggyeszebb. Haját simán hátrafésülve hordja, arca kerek és vonásai nagyon szelídek. Szép kék szeméből állandóan vlg kedély sugárzik és ha mosolyog, gyöngyhér fogsorok tűnnek elő ajkai mögöl. Fekete selyem bluzának egyetlen ékessége egy szép gyémánt melitü. Rendkívüli beszélőképessége is van s míg más nők szóáradatát hamarosan meg lehet unni, az ő ajkairól szinte lessük a szót. Csak azt sajnálom, — mondja az újságíró tovább, — hogy abból a 4 órából, a mit együtt töltöttem vele, nem lett 40 óra.

Reader asszony Alabamában született és régi büszke családból származik. Amikor 18 éves lett, nagy csapás érte a családot és egy nap alatt szegény lett. A fiatal 18 éves leány érezte magában a rendkívüli tehetséget, elhatározta, hogy visszaszerzi családjának a régi jólétét. New Yorkba ment, ahol mint egyszerű gépirónő kezdte meg fényes pályafutását. Par hónap múlva már maga nyitott irodát, a melyben rövid idő múlva hatvan fiatal hivatalnokleánynak adhatott munkát. Itt érelődött meg az a terve, hogy rendezze San Domingo pénzügyét és megszerezze mindazokat az engedményeket, amelyek által kiaknázhatja ennek a szigetnek mesés gazdagságát. Egy szindikátust alakított, amelynek egyik tagjával azonban később összekülönbözött. Roosevelt, aki időközben elnök lett, eliensége pártjára állott és így az elnökkel is küzdeni volt kénytelen. Hatalmas pártfogója maga San Domingo, ahol időközben már oly nagy népszerűsége tett szert, hogy a sziget elismerte diktátorának.

Roosevelt elnök azonban nem igen bizik a sziget békéjében s ennek a bizalmatlanságnak következménye az, hogy jelenleg is az Egyesült Államok nyolc égyunaszádja cirka San Domingo körül. Reader asszonyt azonban az nem igen zavarja. Nyugodtan ül e savoycourti dolgozószobájában, biztosra veszi győzelmét és zavartalanul tárgyal közben az újvilág dollárkirályaival. Amikor pedig fegyverszünetet tart Roosevelt elnökkel, fájo szívvel gondol férjére, családjára, akiket már nagyon régóta nem látott.

— Ha nincs mellettem a férjem, — mondja a diktátor-asszony — akkor mellettem lefekszem, egy revolvert rejtek a váncosom alá. Ha pedig lőni kellene, akkor találok is, és ezt nagyon jól tudják az emberek.

És sóhajtott hozzá mélyen, hosszan, mint egy nagyon szerelmes asszony.

A díjlövészet.

A kinek a hon miatt a
Szive faj;
Viduljon fel. Szemere de
Nikoláj;
Lássá; nálunk mint készül a
Szebb jövő;
Sokasodik, lelkesül a
Céllövő.

Szentlőrincor harcias lesz
A liget;
A lövész mind puskát, pisztolyt
Sütőget.
Ólomgolyót, löportáskát
Vesz elő.
Néha célra. ámde többször
Félrelő.

Emelkedik itt a jókedv.
Mint a hegy.
Bár a golyó néhanap rossz
Útra megy;
S holt libáknak végsőhaja
Ködbe vész:
Szentlőrincor így kerül a
Céllövész!

A szász hétbirák erdeje.

Kikiáltási ár: tizenöt millió.

(Groedelék pályáznak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 15

Az erdélyi erdőpanamák között tudvalevőleg legbotránnyosabb a *szász hétbirák* erdőségeinek tervbevett eladása volt. A Groedel-cég tízmillió koronát akart adni az óriási területért, holott az erdőségekre hirdetett nyilvános versenytárgyaláson, amelyet a földművelési miniszter most engedélyezett, *tizenöt millió* lesz a kikiáltási ár. És Groedelék a hétbirák valamennyi erdőségéért kínálták föl a tíz milliót, míg most az erdőségek csupán *egy részének*, 14.886 holdnak, tizenöt millió korona a kikiáltási ára.

A hétbirói erdőségek eladására vonatkozó hivatalos hirdetés lényege egyébként a következő:

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter engedélyt adott a szász hétbiráknak Lotruvölgyi erdőségeiből a „C” üzemosztály I., II. és III. vágássorozatába sorozott és ezzel összefüggőleg a határrendezés folytán Romániába átszakadt területek faállományának eladására, a mely területek a rendszeres erdőgazdasági üzemi teremben 22 évi kihasználásra elő vannak írva. A hivatalos eladás ügyében november 29-én délelőtt 10 órakor a szász egyetem üléstermében (Nagyszében, Nagy-tér 15. sz. alatt) nyilvános zárt írásbeli versenytárgyalás lesz. Az eladás 3 csoportban történik. Kihasználási idő mindhárom eladási csoportra huszonkét év. Ajánlatok tehetők minden egyes csoportra külön-külön, vagy kettőre együttesen, vagy háromra együttesen. Az egyes eladási csoportok területe és kikiáltási ára a hivatalos becslés szerint, melynek helyességeért a szász hétbirák szavatosságot nem vállalnak, a következők:

Értékesítési csoport száma	Területe kat. hold	Kikiáltási ára Korona fillér
I.	3070 83	3.027.786 80
II.	6188 05	6.590.357 40
III.	5178 04	5.409.142 20
Együtt:	14886.42	15.037.286 40

Ebből látható, micsoda vakmerő panama készült a hétbirói erdők eladása körül. A sajtó, amely a Groedel cég tisztátalan üzletét leleplezte és a Lotruvölgyi erdők elköttyavetyélését ily módon megakadályozta, nem végzett tehát fölösleges munkát. Kiténik ez magából a hivatalos hirdetéséből, de abból is, hogy a Groe-

del-cég száz perccel többet kínál az áruba bocsátott erdőségeikért, amelyeknek most egy részét értékesebbnek tartja, mint nemrég az egész erdőterületet.

Csunya és veszedelmes panama esett így szerencsésen a kutba. De ez nem elég. Az üzleti tisztesség és a közgazdasági erkölcs megkívánja, hogy a Groedel-céget végre tegyék ártalmatlanná. Bizonyára akad majd olyan kedvező ajánlat, mint amilyent ez a harácsoló, piszkosan nyerészkedő és panamázó vállalat fog benyújtani.

A siedlce-i hóhér.

*

A rombadólt házak, melyeknek kéményei nem fognak füstölni többé Siedlceben, a felgyújtott tetők, melyeket a puska lövések borítottak lángba, megvilágítanak egy vörös és otromba katonacsoportot, aki ennek a szörnyű vérengzésnek kigondolója volt: Tihanovszky alezredesét.

Mert kiderült, hogy ő rendezte az egészet, részeg és viskítól mámoros agyában születtek meg ennek az éjszakának a rémképei, amelyekben a vidéki katonacsoport szoktatott, eldurvult idegét, perverz, szinte nérelő gyönyörűséget találtak.

Igen, egy otromba, vidéki katonatiszt gondolta ki ezt a rémséget, és a libai katonák hajtották végre a pokoli tervet; ugyanazok, akik a bielsztoki nagy pogromot is rendezték. S hogy végiglovagolt az egykor virágzó kertek mellett, amelyeken az ő ágyul gázoltak keresztül a romvárosban, amit az ő izgatott ideglete varázsolt pusztasággá, ő az egyszerű, naiv s alapszerű nevetséges vidéki katonatiszt, megnőtt, kialakult a saját maga képzeletében s talán mint Néző Róma romjain, ő is a halál istenének érezte magát.

Igen ő, Tihanovszky, az egyszerű alezredes, akit eddig csak vidéki kaszálóban ismertek hozzá hasonló részeg és elbutult cimborák, beírta nevét a nap krónikájába, a kardjával írta be, amelyet aszonyok és gyermekek ártatlan vérebe mártott. Milyen nagy ember lett egyszerre, s milyen nevetséges semmik hozzá képest a kardfőreket rendező vidéki katonatiszt. Talán már látta is maga felé mosolyogni az udvar kegyét, feléje hajolni a cár halálját: ez a Tihanovszky ember a talpán, a szive köből van, a feje vas, megérdemelné, hogy olyan állásba helyezték,

ahol még több ezreket írhat ki és nagyobb városokat varázsolt pusztasággá.

De titkos lebujságban, ahol sötét alakok gyűlnek össze éjszakánként... a forradalom konyhájában már beírták a nevét egy nagy fekete könyvbe, ahol azoknak a nevelt őrzik, akiket a forradalmi bizottság halálra ítél. Vértől és viskítól mámoros feje fölött ott lebeg már a Spiridovna Mária véres és szomorú szelleme, s talán még előbb eléri a forradalom boszúja, még mielőtt a császári jutalom megérkeznék.

Tihanovszky alezredesét halálra ítélték.

SPORT.

+ Az Aradi Tornaegyesület kitüntetése. A folyó évi pünkösdi ünnepek alatt Debrecenben lezajlott VII-ik szövetségi kerületi tornaünnepélyről, — mint annak ledjén már megírtuk, — szép erkölcsi sikerrel tért haza az Aradi Tornaegyesület. Az ünnepélyen, melyen az ország legjobb erői és egyletei voltak jelen, a mintacsapatversenyben az Aradi Tornaegyesület buzogánycsapata első osztályú díjat: kitüntető oklevelet nyert, a mely erkölcsi tekintetben sokkal többet érő mint a személyes versenyzők díjai. A derék csapatnak a napokban küldte el a Debreceni Tornaegyesület a kitüntető oklevelet, amely megtekinthető Reinhart testvérek kirkatában. Az Aradi Tornaegyesület, melynek dicsőségét multja ismét egy babérral szaporodott, legközelebb társasvacsorát rendez a győztes csapat tiszteletére.

Fiuméből Mezőberénybe.

(Egy tanári áthelyezés története.)

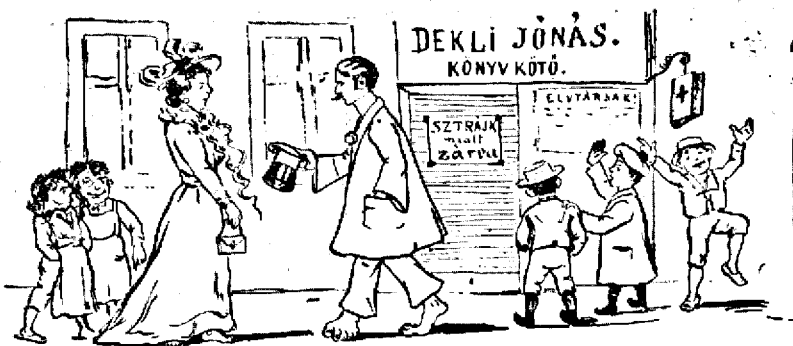
— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 15.

A fiumei állami polgári iskola egyik tanárát, Tas Ferencet a közoktatásügyi miniszter a mezőberényi polgári iskolához helyezte át. A nagy kikötővárosból a békésmegyei kisközségbe vándorolni — nem valami kellemes dolog. Ezt a dolgot kiemeli a jelentéktelenség látszatából az a kis leleplezés, amelylyel maga Tas Ferenc tanár szolgál áthelyezése alkalmából. Tas Ferenc így mondja el Fiuméből való elmozdításának okait és előzményeit:

A közönség bizonyára hallotta már a fiumei kormányzó bevonulások, bankettek, stb. hírét... A kormányosság ezekre, valamint az ünnepélyes misékre, meghívja az állami tisztviselőket is. Nos, az én bűnöm az, hogy Nák Sándor gróf kormányzót nem vártam az állomásom, mikor bevonult. Na tessék azt hinni, hogy én Nákó gróf ellensége vagyok; nem szolgál-

Sztrájk-világ.

Nem csoda, ha a sztrájk eszméje olyan hamar népszerű lesz: olyan kedves állapotok járnak vele. A cipészek sztrájkja csupa öröm. Urak, urhölgyek és méltóságosok meztláb járnak a korzón, mivel nincs suszter, a ki a cipőt megcsinálja. Így terjed a Kneipp-kúra és így érvényesül a miss Izadora Duncan elve, hogy nincs költőibb — a női meztlábánál. A könyvkötők sztrájkja nemzeti ünnepet jelent az

iskolák körül. Nem kell tanulni! Mikor a tanár valakit fölhev, csak annyit kell mondani a leleményes fiúnak:

— Kérem, a könyvem a könyvkötőhöz adtam, ott pedig sztrájkolnak, s nem volt miből tanulnom . . .

A kárpitosok sztrájkja arra vall, hogy az öreg diványon jobb heverni, mint azt földözgatni. Csak a kályhások sztrájkján vonul méla-

bus hangulat. Hidegülnek a napok, megborzon-gatja a szél a testeket; bizony a fűtésre vágy-nak az emberek. Mi lesz, ha nem lesz, a ki a kályhát beállítsa. Egy öreg cserépkályha esalo-gatja vissza őket:

— Gyertek vissza, — minden meg van bocsátva! . . .

tatott rá okot és ha úgy is volns, bizony ke-veset ártana Nákó kormányzónak. Hogy miért nem mentem elébe, az olyan dolog, mit nem illő tőlem megkérdezni és utóvégre nem is vagyok köteles rá feletet adni. Ez privát ügy. Nehezemre esett, hogy sok ember, kik annak idején Szapáry darabont kormányzónak dics-himnuszokat zengettek, ugyanazt tették Nákó-val. Örömet és rsgaszködásomat azonban úgy fejeztem ki az új kormányzóval szemben, hogy a testülettel együtt én is tisztelegtem nála.

Az én erkölcsi függetlenségem, szabad gon-dolkodásom már régóta szálka néhány felebb-valóm szemében. *Rosenér* báró kormányzó alatt én voltam az egyetlen az állami polgári iskolá-nál, ki nem szavazott a kormány jelöltjére, bár már akkor áthelyezéssel fenyegettek. Azok közé tartozom, kik Fiumében az első függetlenségi képviselőjelöltet felléptették. De az előbbi kor-mányok mégis nagylelkűek voltak és megbo-csájtották ezt nekem. Most azonban igazgatóm elérkezettnek látta az időt, hogy feltűnés nél-kül, a törvényes kormány leple alatt orvítáma-dással véget vessen engedetlenségemnek. Át-helyeztek Mezőberénybe. Ez nyolc évi szolgál-atom jutalma. Ösztöndíjjal kiküldöttek Olasz-országba, munkásságom alapján meghívtak a fiumei áll. polgári iskolához, nyolc év alatt mű-ködésem ellen megjegyzést nem tettek, kolle-gáimmal mindig legjobb viszonyban éitem, is-kolában és a társadalomban a béke és a ma-gyar állameszme szolgálatában álltam mindig. És mikor büszkén állíthattam, hogy Fiumében egy ellenségem sincs: áthelyeztek azért, mert nem őrök személyi kultuszát.

Ez az én rövid tragédiám. Cselszövésnek estem áldozatul. Elküldték nekem a selyem-zsinórt.

Az áthelyezett tanár ügyének igazságos megvizsgálását kéri *Apponyi* Albert gróf kul-tuszminisztertől. Tas Ferenc esetében a füg-getlen polgár szabadságának megnyirbálását látjuk, ép ezért hoztuk dolgát a nyilvánosság elé, és a legpártatlanabb vizsgálatot követeljük.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Állami Tisztviselők Országos Egyesü-lete aradi vidéki körének vezetősége tudatja, hogy *Hank* Gyula m. kir. pénzügyminiszteri pénzügyi tanácsos, mint a „Köztisztviselők Nyugdíjpótló és Segélyező Egyesületének” osz-tályvezető igazgatója. Aradra érkezett és itt léte alatt a nyugdíjpótló és segélyegyesület céljáról és rendeltetéséről vasárnap, folyó hó 16-án dél-előtt 11 órakor a „Millenium” különtermében

ömertető előadást kíván tartani, melyre az ösz-szes állami és köztisztviselőket ezuton szívesen meghívja.

(*) Az aradi hivatalosok betegségélyző és temetkezési egylete f. hó 16-án vasárnap d. u. 8 órakor tartja rendes választmányi ülését. A tagokat pontos megjelenésre felhívja az: *El-nökség*.

Hegyi Antalt felmentették.

A csongrádi plébános bűnpörei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, szeptember 15.

A szegedi kir. büntető törvényszék tegnap ült össze tárgyalásra *Hegyi* Antalnak, a cson-grádiak demagóg plébánosának elintézetlen bűn-ügyeiben. Három rendbeli vádat olvasott fel a tárgyalási elnök a vádiratokból *Hegyi* Antal ellen. Vádolva volt azzal, hogy amikor *Eszes* Mátyás földbirtokos, a csongrádi takarékpénztár igazgatója egy peres ügyből folyólag az ingó-ságaira végrehajtást vezetett, *Hegyi* Antal az ingókat barátjának, *Sima* Ferencnek leá-nyára, *Sima* Juliannára íratta, hogy ilyképp megvásárolja *Eszes* Mátyást. *Sima*ék persze el-adták a holmikat és amikor a végrehajtó kö-egek árverést akartak tartani *Hegyi* Antalnak a plébániáján, aki már akkor Amerikában volt, mitsem találtak. Ebből áll a sikkasztás büntet-tének a vádja.

A második vád *vágalmazás*, amelyet az által követett el *Hegyi* Antal, hogy *Bogdán* József csongrádi csendőrmesterre és két társára, akik tanukul szerepeltek egy ellene lefolytatott ügyben, azt mondotta, hogy hamisan esküdtek.

A harmadik bűnügy, *hamis vád* büntette. *Hegyi* Antal valami pörben tanuként volt meg-idézve a szentesi járásbíróshoz. Többször nem jelent meg, miért is a járásbíró előveze-tését rendelte el. 1901. január 28-án reggel *Bogdán* József megjelent két csendőrtársával a plébánián, hogy teljesítse az elővezetési paran-csot. *Hegyi* ellenük szegült, dulakodott a csen-dőrökkel, akik dulakodás közben a kabátját leszakították. Másnap *Hegyi* az igazságügymi-niszternél vádat emelt *Bogdán* őrmester és a csendőrök ellen hivatalos hatalommal való visz-szaélés miatt és vádjában azt állította, hogy a csendőrök meg akarták ölni.

Hegyi Antal megöszült azóta, hogy utol-jára szerepelt a törvényszék előtt. Megsovány-kodott, csak a szemében lobog még az ener-

gis. Nagyszámu közönség hallgatta a tárgya-lást, melyről a következő tudósítást adjuk:

(A ciklus Hegyi.)

A tárgyalás, amelyen *Kemény* Béla dr. el-nöksé, féltízkor kezdődött. A vádhatóságot *Ko-vács* Rókus dr. kir. alügyész képviselte; védő *Buck* Herman dr. csongrádi ügyvéd. Hegyi először személyi viszonyaira vonatkozólag hall-gatták ki. A megözt, teljesen megöszült ember kissé cinikusan felelgetett.

— Hány éves?
— Vagyok vagy 58.
— Hol lakik?
— Most a börtönben.
— De különben hova való illetőségű?
— Nincs nekem már se országom, se la-kásom.
— Van-e vagyona?
— A szegényház már az én vagyonom.
— Volt-e már büntetve?
— Nagyon sokszor.

(A sikkasztás vádja.)

Azután a sikkasztási vádra hallgatták ki. Kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek.

— Kérem, nem sikkasztottam én el senki-nek a holmiját.

— De én az árverés előtt a lefoglalt buto-rokot *Sima* Juliskára íratta, hogy ezáltal meg-károsítsa *Eszes* Mátyást.

— Ez nem igaz, — felelte *Hegyi* Antal dühösen.

Az elnök azután fölolvasta azokat az okira-tokat, amelyekből kitűnt, hogy a lefoglalt in-góságokat *Hegyi* tényleg átruházta *Sima* Ju-liannára. Erre *Hegyi* megjegyezte, hogy nem minden ingóságát foglalták le és ő csak azokat íratta *Sima* Juliskára, amelyekre nem vezettek foglalást.

Ezután *Eszes* Mátyást, a csongrádi takarékpénztár igazgatóját hallgatták ki, aki ebben az ügyben sértett.

— Tudja-e azt, hogy *Hegyi* Antal közös háztartásban él *Simáné*val?

— Annyit tudok, hogy amikor *Sima* Fe-renc kiment Amerikába, *Hegyi* az egész csalá-dot odavette a parókiaira és *Simáné* a gyerekei-vel addig lakott ott, amíg *Hegyi* is ki nem ment Amerikába.

— Azt tudja-e, hogy a *Sima*-család és *He-gyi* között vagyonszövetség volt?

— Ezt nem tudom.

— Miért tartozott önnek *Hegyi*.

— Ő váltót írt alá *Simának* 8000 kor. ere-jéig, amire én pénzt adtam *Hegyinek* és *Simá-nak*. A váltót aztán peresíteni kellett és én He-

gyit is bepereltem, mert Simán nem lehetett behajtani. Ezért tartozott nekem.

Simá Jullanna kihallgatása következett.

— Miért ruházta át önmaga Hegyi az ingóságait?

— Mert Amerikába akart utazni.

— Megnevezte ő a közjegyző előtt, hogy milyen ingókat ruházott önmaga?

— Nem, csak általában az összes ingóit írtam rá.

Azután elmondta, hogy az ingókat eladták és a pénzt elhasználták.

— Megengedte ezt Hegyi?

— Nem kérdeztük mi azt kérem.

A törvényszék Simáné és Sima Jullanna kivételével a tanukat megeskettette.

Ezzel a sikasztásra vonatkozó tárgyalást befejezték és a csendőrök ellen elkövetett hamis vádak tárgyalását délután fél négykor folytatták.

(Harc a csendőrökkel?)

Délután felolvasták azt a vádiratot, amelyet ötrédbeli hamis vád és egy rágalmozás miatt készítettek Hegyi ellen.

— On feljelentést tett a belügyminiszternél Bogdán József csendőrvezető és társai ellen, hogy azok visszaéltek hivatalos hatalmukkal és önt erőszakkal a csongrádi járásbíróhoz vitték. Igaz-e ez?

— Kérem, a csendőrök velem durván bántak és jogtalanul bucoltak el, habár mondtam nekik, hogy a templomba kell mennem misét mondani. Én abban a feljelentésben igazat írtam.

Bogdán József csongrádi csendőrvezető kihallgatása közben kiderült, hogy az egy rédbeli rágalmozás miatt emelt vád, amelyet Bogdán terhére követett el, már elévült, mert az utolsó intézkedés óta három év eltelte. Az ügyész és a sértett erre elejtették ellene a vádat, a törvényszék ebben az ügyben megszüntette a további eljárást.

Az elnök megkérdezte Bogdán csendőrvezetőtől, hogyan történt a bíróságot alkalmával keletkezett affér.

— Mi a fősolgabíró ur parancsára ki akartuk vezetni a főtisztelendő urat a közgyűlési teremből, amire ő a jelenlévők felé fordult és azt kiabálta, hogy: „le kell ütni a kakastollas gazembereket!” aztán inzultálni kezdett bennünket, dulakodott, amire mi megragadtuk és leszakadt a kabátja.

— A járásbíróhoz való elővezetésnél is ellenszegült?

— Hogyne. Akkor a templom falához vettem a lábát és nem akart jönni, sőt engem meg is lökött, amire én szuronyt szegeztem a mellének, de nem szurtam meg.

A szembesítésnél Hegyi felindulástól remegő hangon támadt Bogdánra s tagadta azt, hogy ő a csendőrököt gazember kakastollásoknak nevezte.

Horvát György csendőrvezető ugyanolyan vallomást tett, mint Bogdán, azzal a kiegészítéssel, hogy dulakodás közben Hegyi a földre esett.]

A törvényszék este fél 9 órakor a tárgyalás folytatását ma reggel 9 órára halasztotta.

(Hegyi és Simák.)

A tárgyalás legizgalmasabb jelenete mégis az volt, amely — nem a tárgyaláson történt.

Ez a délutáni órákban folyt le. Az elnök fölfüggesztette a tárgyalást és a szegény lelki-átya föllélegzett. Pillanatnyilag boldognak érezte magát, mert néhány szót szólhatott azokhoz, akiket — ugylátszik — mindenekelőtt szeret: elhunyt barátjának, Sima Ferencnek egyetlen leányát és özvegyét. A szigorú bírtör nem állta útját, amikor Hegyi a nagyszámu halga-

tóság sora közbe lépett. A sokaság kíváncsian vette körül. Az érzékenyebb szívű asszonyok könyezve fordultak el, amikor Sima Juliska sirva csókolgatta a betegecs papnak szánsalmasan sovány, csontos arcát. Hegyi boldogan mosolygott és gyöngéden ölelgette a gyászruhás leánykát.

Ennek a pillanatnyi boldogságnak most hirtelen vége szakadt. Ugyanis az ügyész a terembe lépett és neheztelve fordult Hegyihez:

— Kérem, önnek nem szabad idegenekkel beszélni, csak az én engedelmemmel. Tessék eljönni innen.

A rab magyarázatni akart, de az ügyész nem igen hallgatta. Hegyi szomorúan ült le a helyére és tündöve szemlélte az Igazság templomát, amelyben most neki prédikálnak, de nem olyan zengzetes nyelven, mint a csongrádi nagy templomban szoktak.

(A felmentő ítélet.)

Szegedről táviratozzák: Hegyi Antal bűnpörének tárgyalását ma reggel kilenc órakor folytatta a törvényszék. Tíz tanút hallgattak ki, akik kivétel nélkül Hegyi javára vallottak. Valamennyien egykori hivi, akik még most is rajongó szeretettel vették körül volt plébánosukat.

Kovács Rókus dr. kir. alügyész vádbeszéde után Hegyi Antal maga védte magát. Beszédében, amely könyekig meghatotta a nagyszámu hallgatóságot, többek között azzal védekezett, hogy állandóan üldözték, mert a hatalmasok tulajdonságai ellen pártfogásába vette a szegény népet. Most is azért jött haza, hogy az Amerikában szenvedő magyarok részére védelmet keressen a kormánytól. Akaszszák föl az ilyen vén bűnöst — fejezte be beszédét — hadd éljenek a gyémánturak.

Azután tanácskozássra vonultak a bírák, majd kihirdették az ítéletet, mely szerint a törvényszék Hegyi Antalt az el-
lene emelt vádak alól felmentette. Az ügyész az ítéletet megfélebbezte.

Az ítéletet kihirdetése után Hegyit mindamellert nem helyezték szabadlábra, mivel előbb ki kell töltenie azt a nyolc havi fogházat, amelyre magánlaksértésért és izgatásért már régebben elítélték. Ebbe a nyolc hónapba azonban beszámítják a mostani vizsgálati fogságának az idejét.

A fehér asszony.

(Titokzatos éjszakai vendég.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, szeptember 15.

Ime egy modern nagyvárosi regény: Budapestén tegnap este 10 óra után Rimler István, a Garay tér 14. számú ház házmestere, amikor hosszas csevegés után kinyitotta a kaput, egy nőt látott maga előtt állani, pólyába burkolt csecsemővel a karján. Vékony, fehér ruhába volt az asszony öltözve, bár hűvösen fujt a szél és esőre állt az idő. A karján levő csecsemő mélyen aludt.

— Kit tetszik keresni? — kérdezte a házmester.

Az asszony sirva fakadt.

— Én egy székesfehérvári nevelőnő vagyok, — mondta, — feljöttem a fővárosba, hogy állást keressék magamnak, még este érkeztem, de nincs szállásom. Szállodába nem akarok menni, kevés pénzem is van, gyermekemmel nem tölhetem szabad éj alatt az éjszakát, kérem, adjon nekem éjszakai szállást.

A házmester jószívű ember volt, megkö-

nyörült a boldogtalan teremtesen és elhelyezte kis lakásában. Reggel fölkelet az asszony s azt mondotta, hogy most állást meg keresni.

— Csak arra kérem magukat, jó emberek, — mondta, — hogy ne ébresszék föl a gyermekemet. Mélyen alszik a szegényke.

Az asszony elment és délig nem tért vissza. A házmester pár benyitott az alvó csecsemőhöz s nagy rémülettel látta, hogy a gyermek halott.

Halálát valószínűleg fulladás okozta. A kis test már jéghideg volt. Az sincs kizárva, hogy a gyermek már akkor meg volt halva, amikor a rejtélyes asszony bebocsátást kért a hűvös éjszakán. A fehér ruhás nő mindeközéig nem jelentkezett halott gyermekéért. A rendőrségnek bejelentették az esetet s megindították a vizsgálatot, hogy nem forog-e fönn valami bűntény a titokzatos ügyben.

Munkások katasztrófája.

Tizenegy ember halála.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 15.

A zsolnai cellulózegyárban ma reggel nagy katasztrófa történt. A szerencsétlenségnek, amelyet mérges gáz okozott, tizenegy halottja és két sebesültje van. A katasztrófa közvetett előidézője egy munkás vigyázatlansága volt, akit most — hir szerint — le fognak tartóztatni. A nagy szerencsétlenségről az alábbi távirati tudósításunk számol be:

Zsolna, szept. 15. A zsolnai cellulózegyár főzőjében ma reggel tizenhárom munkás egy nagy kazánban foglalatzkodott, amelyet gázzal kellett megtölteniök. Ez a kazán cső által egy gőztartánnyal van összekötöttesben, amelyben nagymennyiségű kénsavas gáz volt fölhamozva. A gőztartány szelepét egy főzőmester gondatlanságból nyitva hagyta, úgy, hogy a mérges kénsavgáz a nyitvahagyott szelepen áttódult a főzőkazánba, ahol a munkások dolgoztak.

A munkások, amikor a fojtó gáz bűzét érezték, menekülni igyekeztek, de még mielőtt elhagyhatták volna a kazánt, elvesztették eszméletüket. Nyöszörgésükre figyelmesekké lettek a kazán közelében dolgozó munkások, akik eszméletlen társaikat kiemelték a gyilkoló gázzal telt kazánból.

A szerencsétlen munkásokat, akik percokig szivlák be a kénsavgázt, rögtön élesztgetni kezdték, de a kísérletek eredménytelenek maradtak, mert csak két munkást tudták megmenteni, tizenegyen pedig meghaltak.

A szerencsétlenségnek, hir szerint, Pichler József 35 éves főzőmester az okozója, akit valószínűleg le fognak tartóztatni. A két munkást kiszállították a megyei kórházba, a tizenegy halottat pedig holnap temetik el.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi órák és aranyművesek szakegylete holnap vasárnap a városi geti vendéglő összes helyiségeiben működve előadás-sal egybekötött jótékonycélú zártkörű táncvígalmat rendez. Belépő-díj: I—III. sor 1 kor. 60 fill., IV—VI. sor 1 kor. 20 fill., a többi sorok 1 kor., karzatjegy 40 fill. A mulatság tiszta jövedelme részben a Kis Fruska című bohóza szerzője, Füredy József árvánai segélyező-ére és részben az alakítandó szakegylet könyvtára

javára fordították. Színre kerül: *A kis fruska* a következő közreműködőkkel: Sz. Szekes Pál, Ziráy Ilonka, Ozgyány Sándor, Szekess Károly, Kelemen Béla, Papp János, Kassierer Irma, Neu Vilmos, Szilvássy Antal, Ehleiter Adél, Bajay Zoltán, Garlner József, Guttmann Manó, Bejal Zoltán, Angyal Zoltán. Küönösen Kassierer Irma fellépése az, melytől a rendező-ség nagy sikert vár.

A színésznő regénye.

Szerelm és zsarolás.

— *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, szeptember 15

Egy szép fiatal magyar színésznő: Berényi Irma szerelmi viszonyt szőtt Berlinben, ahol hosszabb ideig tartózkodott, Abercron Frigyes dragonyos önkéntessel. Aminthogy minden szerelmnek vége szokott lenni, ezúttal is így történt, de a szakítás nem minden skandalum nélkül történt. Es mert a viszony pénzügyi rendezésébe, nyilván nemcsak a színésznő szép szeméért, beleavatkozott Kunz Ervin budapesti műszaki utazó is, a kaland kibonyolítása dolgot ad most a budapesti törvényszéknek is. Kunznak ma zsarolás miatt kellett volna a vádlottak padján ülni a törvényszék egyik ítélőtáncsa előtt, amelyben dr. Baráth Zoltán dr. bíró elnököt s amely vádhatározatát az alábbi tényállás alapján hozta meg:

Még 1901. évben történt, hogy Berényi Irma magyar származású színésznő Berlinben ismeretséget kötött egy dúsgazdag hamburgi családnak fiatal sarjával, Abercron Frigyesel, aki akkor egy éves önkéntes volt. Az ismeretségből benső szerelmi viszony keletkezett s a fiatal Abercron Frigyes pazarul gondoskodott kedveséről, hogy ez semmiben sem szenvedjen hiányt. Már egy évig tartott a viszony, mikor 1902 év október havában Abercron Frigyes letette a tiszti vizsgát s szülőinek óhajára ott hagyta a katonaságot s kiment Hátsó-Indiába *Makarras* nevű városba, ahol jövedelmező polgári állást kapott.

Távozása leginkább Berényi Irmát sujtotta le, aki benne hatalmas anyagi gyámolítóját vesztette el. Az ismeretségnek, illetve a szerelmi viszonnak azonban még sem lett vége, mert a fiatal Abercron sűrűn levelezett a színésznővel. Berényi Irma ezen messze földről jött leveleket nagy szorgalommal gyűjtötte össze s 1905. év január havában beállított velük kedvesének atyjához, Abercron Lajos bankárhoz Hamburgba. Itt elmondta, hogy Abercron Frigyes neki házasságot ígért s ő hitt szavainak. Minthogy azonban nem váltotta be szavát, színésznői pályáját teljesen tönkretette s ezért most kénytelen lesz kárértézési pört indítani. Az apa elakarta kerülni mindenáron a pörökoldást s egyezséget ajánlott fel a színésznőnek. Hosszu tárgyalások után végre 4000 korona kárpótlással összegben állapodtak meg s ezt az összeget Abercron Lajos ki is fizette Berényi Irmának azon feltétel mellett, hogy ez köteles visszaadni kedvesének összes leveleit s lemond további mindennemű kártérítési igényéről.

Az egyezés megkötése után pár nap múlva új szereplő tűnt fel Abercron Lajos házában Hamburgban ezen ügyben. Kunz Ervin műszaki utazó volt az, aki előadta, hogy ő Berényi Irmának 12.000 koronát hitelezett Abercron Frigyesnek kötendő házassága reményében, amelynek létrejöttét előtte Berényi Irma Abercron Frigyes leveleivel tette valószínűvé. Kunz Ervin kérte Abercron Lajost, hogy az 12.000 koronát annyival is inkább térítse meg neki, mert ellenkező esetben úgy Abercron Frigyes, mint Berényi Irma ellen csalás miatt feljelentést fog tenni, mivel ezek előze

tes megállapodás szerint házasságkötés valószínűsítésével csalták ki tőle a kölcsönt.

Kunznak ezt a fenyegetését s az abban foglalt adatokat maga Berényi Irma is mindenben megerősítette. Abercron Lajos azonban ahelyett, hogy fizetett volna újból, büntető feljelentést tett úgy Kunz Ervin, mint Berényi Irma ellen zsarolás kísérletének vétségéért. A megindult vizsgálat során csakis Kunz Ervint lehetett kihallgatni, Berényi Irmát azonban nem, mert az időközben eltűnt Berlinből s így az ügyesség ellene személyleírás körözését rendelte el s az eljárást felfüggesztette. Kunz Ervin azonban vád alá került zsarolás kísérletének vétségéért.

Mára volt kitűzve ez ügyben a főárgyalás Baráth dr. bíró elnöke alatt. A tárgyaláson azonban a vádlott nem jelent meg, mert jelenleg külföldön utazik. A bíróság Jób kir. ügyész indítványára a mai tárgyalást elnapolta s Kunz Ervint a törvényes következmények terhe mellett egy újabb főárgyalásra újból megidézi.

A luteránusok ajándéka.

Kedves ajándéknak örvendeznek Luther Marton aradi hívei: szerénységük jutalmául, hogy olyan hosszú ideig csöndesen beérték a Thökölytéri egyszerű imaházzal, az övek lett most Arad legszebb temploma. Mert van Aradon Istenháza, a mely nagyobb, van, amelyik több toronyal ékeskedik, de ez a legszebb. Nem monstrum, nem is cifrázkodó és mégis kedves a szemnek, még ha nem is luteránus néz azon. Hosszu fáradság, gyűjtés, bárendezés és más bajok után készen áll a gótikus, vörösfalu templomház s az ősz, kiérdemesült püspök jelenlétében a hívek elé adja az ezüst tálcán két férfi: Print Lajos lelkész és Justitoris Kálmán, az egyház felügyelője.

Amerika — Kuba ellen.

A felkelők ostroma.

— *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, szeptember 15.

Kubában válságos dolgok történnek. Palma elnök uralmának, úgy látszik, hamarosan vége lesz, de a szép délszaki köztársaságnak valószínűleg ő lesz az utolsó elnöke. A fölkelő csapatok talán e pillanatban már, amikor e sorokat írjuk, a fővárost, Havannát ostromolják és a jelentések szerint haderejük akkora, hogy az ostrom kimenetele iránt kétség sem lehet. Hogy mennyire komolylyá vált a helyzet, azt eléggé igazolja az Egyesült-Allamok hadihajóinak utrakelése. Az Egyesült-Allamok kormánya tudvalevőleg mind- eddig belső zavarnak minősítette a fölkelést és nem akart beleavatkozni, bárha a kubai liberálisok szívesen látnák országukat az amerikai lobogó alatt. Most azonban, úgy látszik, nagyon közel vannak vágyaik megvalósításához.

Washington, szept. 15. A Des Moines cirkáló és a Dixie kórházahajó 300 tengerészszal Havanna felé indult. A Takoma

cirkáló valószínűleg 14-ikén, a Cleveland 15-ikén indul Kuba felé. A Minapolis és a Newmarkt cirkálók készen állanak, hogy szükség esetén azonnal indulhassanak.

Berlin, szeptember 15. Newyorkból jelentik: A matrózok partraszállítása Havannában a Denver nevű hadihajóról, az Egyesült-Allamok kormányának tudta nélkül történt. Miután a tengerészeti miniszter ez ügyben Rooseveltnél elnökkel tanácskozott, azonnal parancsot küldött Havannába, hogy a partraszállított különítvényt, a követség őrzésére szükséges embereket kivéve, egyelőre vigyék vissza a fedélzetre, a mi időközben meg is történt. Azt mondják, hogy Rooseveltnél elnök nem akar Kubában beavatkozni, míg a novemberben megtartandó kongresszusi választások el nem múltak, mert ez esetleg a köztársasági párt vereségét okozhatná.

Havanna, szept. 15. A havannai felkelők vezérei újabban két követet küldtek Kolbell-hez, a Denver hadihajó parancsnokához és felajánlották, hogy a Denver hajóra mennek és megadják magukat. A parancsnok délután azt válaszolta, hogy nincs feljogosítva beavatkozni ezen ügybe, tekintve, hogy Palma a kérdéses dologban az Egyesült-Allamok kormányával tárgyalásokba bocsátkozott.

A reggeli Arad.

A hajnal barátai.

Ha a közmondásokban lenne igazság, akkor néhány aradi urnak, mint például Reicher Károly főügyésznek, Kabdebó Lajos tanárnak nagyobb aranyérc készletének kellene lenni, mint az Osztrák-Magyar Banknak. Ők ugyanis Arad lekorábban kelő emberei közé tartoznak, s ha mindannyiszor egy tíz koronást találtak volna, amikor korán keltek: ma arannyal fizethetnék ki a város adósságait.

Ebben a városban nem nagy erény a korán kelés. Az Andrássy Gyula rekordját (délelőtt fel tizenkettő) nem mindenki éri el, de fél kilencnél korábban fölkelni nem tartozik az intelligenciához. Maga a király is tudja ezt. Amikor a király utójára Aradon volt, a kora hajnali órákban érkezett meg, s a városházára hajtattott, ahol aradi szállása volt. A városházán a nőegyesületek küldöttsége várta a királyt. A felség ezzel szólította meg a hölgyeket:

— Köszönöm, hogy ilyen korán fönn vannak.

A király maga is korán kelő, — és ezért méltányolni tudja azt az adózatot, ha más, aki későn szokott kelni, valakinek a kedvéért megfosztja magát az álom legedesebb, hajnali óráitól. Ezért nem a szép fogadtatást köszönte meg, hanem azt, hogy a tiszteletére ebben a lusta városban ilyen korán keltek.

A korán kelők közé tartozik Fenyves Kálmán, akinek azonban sok kellemetlenséget okoz a még és a már dilemája. Akik például hat órákor a reggelinél találják őt, nem akarják elhinni, hogy már fönn van s azzal gyausitják, hogy még fönn van.

Aki nem kösölte, nem foghatja föl, milyen nagy fölényben érzi magát a korán kelő a többi, köznépes emberek fölött. Azt hiszi, hogy minden az ő kedvéért történik. Ő miatta hordják ki hajnalban a lapot, nyitják korán a kávéházakat, hordják ki a süteményeket. S elsőnek olvasni az újságot, az első süteményt megropogtatni, esőnek járni a frissen söpört aszfalton: ez a jus primae noctis gyönyörűségéhez tartozik. Ha ki ne órákor találkozik valakivel, akinek a szemében maradt valami ez álomból, azt feleli neki:

— Most kelsz föl? Hiszen reggel óta már egész világtörténet esett meg!

Pedig nincs igaza. A világtörténet azt tanúsítja hogy hajnalban semmi se szokott történni. A szenzációk is álmosak ahhoz, hogy ilyenkor pattanjának ki.

A koránkelők egyik válfaja a professzionátus sétáló, a ki nem tudna megkezdeni a napot, ha mindenekelőt néhány kilométert nem sétálna. Ilyen korai sétáló például *Nagy Béla*, a hadastyán-emlékeivel és rendérkapitányi tapasztalataival visszavonult agg szólesz. Ilyen *Kell Lipót dr.*, a ki ma is, Nagy Sándorral ellentétben, a sétát a legszebb és legötökéletesebb sportnak tartja. A hajnal legelső sugarai csókossák *Steinitzer Kóbit*, aki már négy óraker élvezi a napfelkeltét. Milyen végtelen számalommal, gyöngéd érzéssel nézi ő azokat a szerencsétleneket, akik ilyenkor fejezik be kerhselykedésüket vagy éjszakai munkájukat a belétemetkeznek a vánkossok közé, a mikor a legűdőbb levegő járja be a viágot. De hát: *wem nicht zu helfen ist, ist nicht zu rathen*. O nem javíthat rajtuk... És a főtér reggeli képe hiányos, ha azon nem látni egy csendes sétáló párt: *Heinrich Sándor* az öreg *Feichtinger* pénzügyi tanácsossal.

Igen, tisztelt polgártársak, a míg önök a másik oldalra fordulnak, ilyen a társadalmi élet. A kívül véletlenül megcsúsz, hogy korán kell felkelni és szétnéznie az utcákon, úgy jár kel, mintha idegen helyen lenne. Egészen más Arad ez; ebben maradt meg az ódsága, vidéki íze, bizonyos puritán jellege. És ebből fejlődik át óráról órára a pesties hiúsággal, könnyelműséggel és bűnökkel teli, egy szóval: „modern” városossá.

Robotos.

Siedlce után Varsó.

Ujabb pogrom készül.

A menekülő cári család.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, szeptember 15.

Még föl sem száradt a Siedlce-ben kiöntött embervér már ujabb és még véresebb pogromra készülnek. E hó 22-re tervezik a megszárlást és pedig *Varsóban*, ahová a pogrom végrehajtására már ki is rendelték a kegyetlenkedéseiről jól ismert volchimiái gárdaezredet.

Mai távirataink a következők:

A metropolita körlevele.

Pétervár, szept. 15. *Antonius* pétervári metropolita a szinodus megnyitásától körlevelet intézett a püspökökhöz, a melyben ezt mondja: Ha a mostani ideiglenes elvakultság eltűnik, a háborgó tenger újra lecsillapul. Az orosz nép azt fogja kérdeni, hol voltak pásztorai az elvakultság idején. Az egyház és állam ellenségei ellen folytatott küzdelemben nemcsak külső intézkedések szükségesek, hanem szükséges az erkölcsi keresztény befolyás is. A legközelebbi választások alkalmával számos polgár lelkipásztorához fordul és tőle fog tanácsot kérni, kire adja szavazatát. A papságnak azonban nem szabad hangzatos szavaknak és politikai programoknak engedelmessé válni, hanem a keresztény törvények által előírt szeretettől vezéreltetve, az egyház és a haza javát kell szem előtt tartania. Ez esetben nemcsak a lelkészek nem fognak tévedni, hanem híveiknek is megmutathatják a helyes utat.

Moszkva, szept. 15. Egy újságíró előtt *Csucsokov*, az októberi szövetség elnöke azt mondta, hogy a békés megújodás pártjával való egyesülés még nem elhatározott dolog, miután a párt vidéki tagjai még nem járultak hozzá ehhez. Más bal- vagy jobbpárti csoporttal, így pl. a kadetpárttal a szövetség nem

egyesülhet. Az októberi szövetség és a békés megújodás pártja az alkotmányosság útján halad, míg a kadetek a viborgi kiáltvány által a harc útjára léptek.

Pogrom Varsóban.

Varsó, szeptember 15. A városban elterjedt hírek szerint e hó 22-ikén, a zsidó ünnepeken nagy pogromra készülnek. Varsóban óriási a rémület.

Varsó, szeptember 15. A zsidó ünnepekre tervezett pogrom végrehajtására a rossz hírű *volchimiái gárdaezredet* rendelik ki. A katonatisztek családait, akik a városi citadellában laknak, figyelmeztették, hogy ne járjanak a zsidó- és munkásnegyedekben.

Varsó, szept. 15. A mai nap folyamán számos házkutatást tartottak. Több személyt *letartóztattak* és a kaszárnnyába szállították.

Moszkva, szept. 15. A hadbíróóság ítéletét, mely *Masurin* diákot kötél általi halálra ítélte, ma végrehajtották.

A cári család a tengeren.

London, szeptember 15. Az özvegy cárné kopenhágai tartózkodásáról még a következőket jelentik: Az özvegy cárné még mindig nem hagyta el a yacht fedélzetét. Mult éjjel a fedélzeten orosz nyelven megfogalmazott névtelen levelet találtak, melyben az özvegy cárnét egy öt fenyegető veszedelemre figyelmeztették. A levelet nyilvánvalólag egy, a yacht mellett elhaladó evezős csónakról dobták fel a fedélzetre. A levél egy ködarabhoz volt hozzákötve. A yachtot most éjjel-nappal apró, fegyveres rendőrökkel megrakott gőzösök őrzik.

Stockholm, szeptember 15. Tegnap este a *Carevna* yacht *Virtaniemnél* felszedte horgonyát. Ma reggel a *Standard* yacht számos hadihajótól kísérve, a cári család tagjaival Björköbe, Finnországba érkezett.

Karlsruhe, szeptember 15. A politikai rendőrség ma letartóztatott két régen keresett nihilistát, akiknek részük volt *Mihály* nagyherceg ellen tervezett összeesküvésben.

Az evang. templomszentelés.

Sárkány püspök fogadtatása.

A vasárnapi ünnep.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, szeptember 15.

Arad város új díszét: az ág. evang. egyház József főherceg-uti templomát holnap szenteli fel nagy ünnepélyességek között *Sárkány* Sámuel nyugalmazott püspök, akivel együtt érkezett ma Aradra a bányai egyházkerület felügyelője: *Zsilinszky* Mihály titkos tanácsos és volt államtitkár, valamint az arad-békési egyházmegye számos papja is.

A holnapi ünnepély fényes lefolyásának ígérkezik s szívvel-lélekkel részt-vesz benne Arad város egész lakossága.

A püspök fogadtatása.

Ma délután fél négy óraker a Budapest felől jövő személyvonattal érkezett meg Aradra *Sárkány* Sámuel, a bányai ág. evang. egyházkerület nyugalomba vonult ág. evang. egyházmegye felügyelője. Fogadtatásán, melyre hosszu kocsisorban vonultak ki az állomásra, az egyház és a város részéről részt-

vettek: *Institőr*s Kálmán polgármester, *Sarlot* Domokos főkapitány, *Purgly* László, *Institőr*s Istvan dr., *Kádas* Kálmán, *Virágh* Lajos, *Bácskay* Dániel, *Fejér* Gyula, *Berghammer* Lajos, *Magyary* Endre, *Szántay* Lajos, *Olah* Ödön, *Klohs* Adolf, *Dür* Kocsárd, *Horváth* Imre, *Kóár* Lajos, *Hanthó* István, *Schäffer* Richárd, *Mikolay* Lajos, *Frischer* Adolf, *Schrott* Lajos, *Somogyi* Frigyes, *Ráthy* Viktor, *Knotty* Géza, *Kossuth* Pál és *Szpevár* János (Magyasegyháza.)

Az érkező püspök az egyházmegye lelkészeinek és a Csabálg elébe utazott küldöttségnek a kíséretében szállott le a vonatról. A küldöttségen kívül, amelynek *Abrai* Lajos, *Knöffel* Lajos és *Vajda* János voltak a tagjai, vele érkezett meg *Zsilinszky* Mihály v. b. t. t., nyug. államtitkár, az egyház kerület felügyelője is. A magas koru lelkipásztort *Institőr*s Kálmán polgármester a város nevében a következő szavakkal üdvözölte:

— Arad szabad királyi város közönségének képviselőjében szívből fakadó istenhozzottal üdvözölöm méltóságodat törvényhatóságunk területén, aki képes volt idefáradni, hogy a helybeli ág. evangélikus hitközség új templomát felavassa és főpásztori vezetésével a felavatási ünnep fényét és magasztosságát emelje. Az igaz magyar vendégszeretet melege az érdemekben gazdag személye iránt érzett tisztelet nyilvánulása tegyék kellemessé és emlékeztetéssé városunkban való tartózkodását.

Az üdvözölő beszédre *Sárkány* Sámuel meghatottan mondott köszönetet: *Nagyságos polgármester ur!* Mélyen tisztelt uraim! Illás szívvel köszönöm a meleg szavakat, amelyek megérkezésem alkalmával fogadtak. Örömmre szolgál, hogy m. gas. borom dacára ismételtén megfordulhatok Aradon, azon a földön, amelyhez történelmünk legfőbb, de legszentebb emlékei fűződnek. Nagy mértékben örömmre szolgál az az alkalom is, amely most önök közé hozott, akiknek egyházunk emelésében elévülhetetlen érdemek vannak. Az isten áldja meg mindannyiukat.

A meleg hangu beszéd után a püspök kezét fogott a küldöttség valamennyi tagjával, majd kocsikon bevonultak a fellobogozott Boros Béni téri új templomhoz.

A menetet *Sarlot* Domokos főkapitány kocsija nyitotta meg. A második kocsiban ült az ág. püspök *Institőr*s Kálmán polgármesterrel. Ezután az érkezett vendégek és a fogadtatásra megjelentek kocsijai következtek. Amint a menet a Boros Béni téren feltűnt, megkondultak az új templom harangjai, a közönség kordont vont a Luther-tér torkolatánál. A Luther-téren *Frint* Lajos aradi, *Liffa* János szemlaki, *Klár* Béla fazekasvársándi és *Gál*ik Mátyás apatelki lelkészek, továbbá *Lautner* Márton ág. ev. tanító az ifjuság élén és *Matusik* Márton presbiteriumi tag várták a püspököt és a vendégeket. Négy óra volt, amikor a menetet a Luther-tér elé érkezett. A leglakább hölgyekből álló közönség nagy éljenzéssel fogadta az ág. lelkipásztort, aki könnyedén szállt le a kocsiról és *Institőr*s Kálmán polgármester karján ment a küldöttség elé. A vendégek és a püspök fogadására a vasútállomáson megjelent városi és egyházi előkeiőségek ezalatt szívből le-

szálltak a kocsikról és a püspök háta mögé sereglettek. A harangok e közben elnémultak és az éljenzés is lecsillapult, mire előlépett *Frint* Lajos lelkész és az alábbi lendületes beszédben üdvözölte a püspököt:

Méltóságos püspök ur! Az isteni gondviselés megengedte, hogy egyházunk Méltóságodat egy magasztos és a messze jövőre kiható, szép

és emlékezetes ünnepély, új templomának felszentelése alkalmából mint szeretve tisztelt főpásztorát szívből üdvözölje. Nem külső pompa és díszszel, hanem lelküknek igaz szeretetével, szívüknek hódolatával fogadjuk Méltóságodat. Vágyunk kívánságunk, kérélmünk teljesedésbe ment. E mi szerény munkánkat megáldani és rendeltetésének átadni jött Méltóságod, nem törődve az ut fáradalmaival és a test gyengeségével; eljött erős hittel, bizva az Istennek megsegítő kegyelmében. S ki bizik az Urban, az meg nem szégyenül, s aki áldja az Urat, az jön egyszersmint az Urnak nevében; azért áldassék az aki jött az Urnak nevében. Isten vezérelte, Isten hozta körénk Méltóságodat s legyen áldva az Urnak neve érette! Amen.

Az élénk éljenzéssel fogadott beszéd után a tanulóifjúság sorából, sárga rózsákból kötött bokrétaival a kezében előlépett egy fehér ruhás leányka, *Vajda Ilonka*, *Vajda János* máv. ellenőr leánya és így üdvözölte az ősz lelkipásztort:

— Főtisztelendő Urunk! Az aradi evangélikus tanuló ifjúság nevében mély tisztelettel üdvözölöm Méltóságodat. Egyházunknak eme magas ünnepén gyermeki ragaszkodásunkat, őszinte szeretetünket, gyenge szavam helyett tolmácsolja a virágcsor. Isten tartsa Isten éltesse szeretett főpásztorunkat.

Vajda Ilonka ezután átnyújtotta a csokrot a püspöknek, aki gyengéden megismogatta a leánykát.

— A jó Isten nevelje kegyedel nagyra, öröme szüleinek — mondta nyájasan a püspök, majd pedig *Frint Lajos*hoz fordult és fiatalos hévvel köszönte meg az üdvözlést.

— Őszinte az én örömem — mondta többek között — hogy ebbe a gyülekezetbe eljöhettek. Eljöttem fáradtságot nem kimélve, hogy meleg üdvözlést mondjak mint megérkezett testvér a testvérek között. Ismerem az aradi egyházat. Az Isten áldása legyen a gyülekezeten!

A püspök szavai után újból kitört az éljenzés, mire a püspök és a vendégek felvonultak *Frintnek* az ág. ev. egyház palotájában levő lakásába, ahol *Frint Lajos* felesége és leánya fogadták a püspököt és a vendégeket. A lelkipásztor a családi környezetben töltötte el a délutánt, miközben nyájasan fogadta a tiszteletre siető egymásutánban megjelenő híveket, akik egymásnak adták a kilincset a lelkész lakásában.

A vasárnapi ünnep.

A hoinapi templom felszentelési ünnepély Aradváros egész intelligenciája, valamint a környékbeli papság és az egyházak világi képviselőinek jelenlétében fog lefolyni. A rendező bizottság az ünnepély sorrendjét a legapróbb részletekig megállapította s amint ez már előre látható, az ünnep egy ily ritka alkalommal megfelelően lélekemelő lesz.

Az ünnepélyen résztvevők fél tíz órákor gyülekeznek a mellékajtókon át a templomban, a hova — a helyek korlátolt számánál fogva — csak belépő jeggyel lehet bejutni. A templomban a helyeket a résztvevők számára a rendezők jelölik ki. A lelkészek és az egyháztanács tagjai háromnegyed tíz órákor gyülekeznek az ág. ev. egyház tanácstermében.

Tíz órákor megkondulnak a harangok, amire a lelkészek és az egyháztanács tagjai a püspök vezetésével a templom főbejárata elé vonulnak. Itt *Szántay Lajos* műépítész, az új templom építője beszéd kíséretében átadja a templom kulcsát *Institoris Kálmán* polgármesternek, az egyháztanács világi elnökének. *Institoris* szintén beszédet fog mondani, amely után a kulcsot a püspöknek adja át, aki kinyitja a főbejárat kapuját és a hívek élén bevonul a templomba. Ezután kezdetét veszi a

felszentelő istentisztelet, amelyen az ünnepi beszédet *Koren Pál* volt esperes tartja.

Féltizenkettő óra a püspök a tanácsteremben fogadja az elébe járuló küldöttségeket. A fogadtatások után a püspök rövid pihenőre vonul vissza, délután két órákor pedig a *Központi szálló* dísztermében kezdetét veszi a *társasébred*, ahol számos felkészült fog elhangzani.

A felszentelési ünnepélyt este nyolc órákor ugyancsak a *Központi szálló* dísztermében *táncestély* fejezi be, amely igen sikerültnek ígérkezik.

Az új templom.

Az új templom *Szántay Lajos* aradi műépítész tervel szerint épült és szépészeti szempontból is igen sikerült alkotás, amely dícséretére válik mesterének. A templom keresztaljúságú stílusú építmény. Hossza 32.85 méter, szélessége 20.20 méter. A hajó belvilágának hossza 25 méter, legnagyobb szélessége 19.20 m., magassága 13 m. A torony magassága 53 m., a két melléktoronyé pedig 24 m. A rendkívül sikerült műépítészeti alkotás kiemelkedő díszje Arad főterének.

A templom belső berendezését *Urr György* kassai oltárépítő és szobrász és *Sebessy Ferenc* aradi műasztalos készítették. Az oltár és a szószék szintén gót stílusban készült. Az oltárban „*Krisztus a Gethsemane kertjében*” című, néhai *Kászonyi János* egyházfelügyelő által ajándékozott értékes kép díszlik.

A 60 milliós államkölcsönt fölmondták.

Az ország pénzügyeinek javulása.

Befolytak az adóhátralékok.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 15.

Pénzügyi körökben nagy meglepetést okozott ma az a hír, hogy a *Fejérváry*-kormány által a Magyar Általános Hitelbanknál fölvelt *folyószámlakölcsönt visszafizetésre fölmondták*.

Ismeretesek azok a körülmények, amelyek ennek a kölcsönnek föl vételét szükségessé tették. A Magyar Általános Hitelbank legutóbbi közgyűlésén a mérleggel kapcsolatosan hivatalos jelentés történt erről. A *Rothschild-csoport*hoz tartozó bankok és cégek az előző kormányhoz az államadósság szelvényeinek beváltására kölcsönt szavazott meg, amely 99,172,500 koronáig terjedhetett. Ez az összeg a magyar koronajáradék kamatoztatásának körülbelül egy esztendőszükségletét fedezheti. A szelvényeket, amint az tudvalevő, a törvényen kívüli állapot és az adómehtagadások folytán bekövetkezett jövedelemhiány miatt nem tudták volna beváltani, s ezért kellett e kölcsönhöz fordulni. E kölcsönből fizette ki a kormány a koronajáradék *juniusi* szelvényeit s ezenkívül kisebb összegeket egyéb szelvénybeváltásokra vett igénybe. Ez ideig a folyószámlakölcsönből mintegy hatvan millió koronát vettek föl. A magyar kormány tehát még mintegy negyvenmillió korona fölött rendelkezhetett, a melylyel a koronajáradék decemberi szelvény-szükségletét fedezhette volna. Pénzügyi körökben általában azt várták, hogy a kormány, miután a járadékkibocsátást az idén a piacok helyzete lehetetlenné teszi, igénybe fogja venni ezt az összeget.

E helyett ma azt jelentik, hogy a kormánynak nemcsak hogy a további kölcsönre nincsen szüksége, hanem az eddig fölvelt folyószámla-előleget is visszafi-

zeti. A kormány tehát abban a helyzetben van, hogy a korona-járadék egész decemberi szelvény-szükségletét, az aranyjáradék januári szelvényeit és egyéb kötelezettségeit a pénztári jövedelmekből fedezheti s ezenkívül az állampénztári készletekből 60 millió koronát az eddig föl vett kölcsön visszafizetésére fordíthat. Ez a lehetőség arra vall, hogy az állami pénztárak, a melyek tavasszal egészen kiürültek, most alaposan megteltek. Tehát nemcsak a folyó év rendes jövedelmei folytak be, hanem, úgy látszik, a hátralékos és megakadt adófizetés nagy része is már az idén teljesített.

A törvényes állapot helyreálta után a kormánynak a jövő év végeig lett volna határideje e kölcsönt visszafizetni. A jó termés és az ország gazdasági életében beállott javulás az adófizetőknek lehetővé tették, hogy a hátralékaik jelentős részét már most leszállíthassák. Az exlex-állapot miatt egyenes és közvetett adókban körülbelül 165 millió korona hátralék állott be. Ebből mindenesetre jelentékeny összeg folyhatott be, ha a kormánynak módjában áll a hatvan milliót a pénztári készletekből kifizetni. Ezen esemény folytán, a mely Magyarország pénzügyi helyzetének jelentős változását hirdeti, a járadékkibocsátás a jövő év előtt előreláthatóan nem fog megőrténni.

Félhivatalosan a kölcsön fölmondásáról ezeket jelentik:

A kormány az államadóssági szolgálat ideiglenes ellátása tárgyában az előző kormány és a Magyar Általános Hitelbank között létrejött megállapodás alapján igénybe vett 59 millió koronát tevő összeget visszafizetésre fölmondta.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Az aradi irodalmi pályázatok.

— Harminckét pályamű. —

Arad, szeptember 15.

Ma jártak le az aradi Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztályának pályázata: az ötezres koronás színmű-pályázat, melyet a szakosztály égisze alatt *Szendrey Mihály* színikazgató tűzött ki, továbbá a társadalmi tanulmányra kitűzött kétszáz koronás és csevegésre kitűzött száz koronás pályázat. Meglehető eredményt mutat a színmű-pályázat: harminckét pályamunka érkezett be. A szakosztály a legközelebbi napokban küldi ki a bíráló bizottságokat. A pályaművek a következők:

I. Színművek.

A *bojár leány*. A papa menyasszonya. Műfaj nincs megnevezve. (J. lige: A kedély a legjobb orvosság) A *céhenkivüliek*. Színmű 3 felvonásban. (Becsületes munka.) A *farokasok*. Ezenkes színmű 4 felvonásban. (Vederamo) A *falv pénz*. Népszínmű 4 felvonásban. (Ha bomlik a komolyság, kiségit a boldogság.) A *hőök hőse*. Dráma 3 felvonásban. (Asszony büne) *Atadályverseny*. Vigjáték 3 felvonásban. (Malerkölcsök.) A *név becsülete*. Színmű 4 felvonásban. (Excellor!) A *küzdelem gyönyör*. Revüjáték. A *pénz*. Falusi történet 3 felvonásban. (Pénz ha van, minden van) A *rajongó*. Szomorujáték 4 felvonásban. (Mindent a népet.) *Asszony becsülete*. Népszínmű 3 felvonásban. (Jobb itthon.) A *varjak*. Dráma 3 felvonásban. (Politika és üzlet.) A *város*. Dráma 3 felvonásban. (Az ősi föld.) A *vetélytársak*. Népszínmű 3 felvonásban. (Aradi bemutató.) A *aranyparaset leánya*. Népszínmű 3 felvonásban. (E mű nem éppen győzni jó. Ily körben bukni is dicső!) A *ujság*. Vigjáték 3 felvonásban. (Ujság.) A *egynevű leány*. Színmű 5 felvonásban. (Ar. d.) *Bálvány imádók*. Színmű 3 felvonásban. (Hamis istenek.) *Bölcöny bűcsi*. Vigjáték 3 felvonásban. (A pozitív alap) *Cigány vér*. Népszínmű 3 felvonásban. (Cigány-

teleptés.) *Ország Fáni*. Népszínmű 3 felvonásban. (Nincsen rózsza tövis nélkül.) *Egy szécs.* Bohozat 3 felvonásban. (Corpus delicti.) *Etelka*. Színmű 5 felvonásban. (Csak az félt, ki szereti.) *Érzs és szenvedély*. Színmű 3 felvonásban. (For ever.) *Hunyady János*. 5 felvonásban. Műfaj nincs megnevezve. (Magyarország.) *Kis baj nagy zajjal jár*. Komédia 3 felvonásban. (Sok zaj semmiért. Shakespeare.) *Kispál László esete*. Színmű 4 felvonásban. (A stréber) *Lili kisasszony*. Színmű 3 felvonásban. (Az élet: a kéyszerhelyzetek sora.) *Mária Magdolna, a parasztköltő kedvese*. Falusi történet 3 részben. (Elismerést.) *Mettius Coritus*. Dráma 4 felvonásban. (A boszúálló gyakran önmagát boszúja meg.) *Palota és zárdá*. Dráma 4 felvonásban. (Térjete meg és éljete! Ezekiel 18, 21, 32.) *Perényi Gábor*. Történeti dráma 3 felvonásban. (. . . Ti lengtek itten, Mécssem körül ti népem ősei.) *Szerelém és barátság*. Történeti szomorujáték 3 felvonásban. (A dicstelen halál lett részetek.)

2. Tanulmányok.

A nékdéshez. Társadalmi tanulmány. (Mindig új marad) *A vidéki magyar színezet*, amelynek azt egy tanítónő látja. Felolvasás 3 részben. (A munka uralma.) *Műszaki esetétika*. (Járni tanulás.) *Néhány szó a stréberségről*. (Hová? . . . Dolgozni)

3. Csevegés.

Az udvariasságról. (Pardon!)

Ősei rózsza cimen (jellegje: A művészet mint örcél — üres) egy pályázó novellát is küldött be. Ez azonban nem jut számításba.

* **Megbukott színház.** *Berlinből* jelentik: A Goltz-utcai *Hamza* színház kiszorított. Tegnap este beszüntették az előadásokat, még pedig azért, mert a közönség nagyon gyéren látogatta. A tagoknak csekély végkielégítést adtak, de a színház pénzügyi viszonyai általában felvilágosításra szorúlnak. Az igazgatóság alacsony nivójú darabokat hozott színre s az előkelő Westendben nem felelt meg az izlésnek.

* **Erdős René drámája** *Erdős René*, a kiváló költő társadalmi drámát írt. Az új darabot a budapesti Talia társaság mutatja be.

HIREK.

Laehne — államtitkár?

Arad, szeptember 15.

Mindenki nem lehet miniszter és az államtitkárságokat akármennyire szaporítják is, mindenkinek nem jut belőle. De annak, aki például miniszter vagy államtitkár nem lehet, mindenesetre vigasztalás az is, ha megcáfolják róla, hogy az lesz. Különösen a mai időkben, a mikor az ember ép azt hiszi el, a mit megcáfolnak. A mire a félhivatalosak reá se hederitenek, az lehet igaz is, nem is; de a mit sietnek megcáfolni, az bizonyosan igaz lesz.

Igy ma, az éjjel óráiban cáfolat adja hírül nekünk, hogy Laehne Hugó, az aradvármegyei gazdasági egyesület volt igazgatója nem lesz kereskedelmi államtitkár. Ugy látszik, valamely lap megírta, hogy ő van kiszemelve a kereskedelmi minisztériumban szervezendő adminisztratív államtitkárságra. Vagy lehet, hogy meg se írták; mért ne cáfoljanak meg egyszer olyasmit, a mit senkise állított?

Laehne, mint kereskedelmi államtitkár: gondolatnak is kedves. A kereskedők, akik ellen Laehne a szövetkezetek légióját alapította, s a kiket szelid szóban áru-uzsorával és

hasonló erényekkel vádolt, bizonyára ujjongának örömeikben, hogy Laehne lesz az államtitkárjuk. [Kossuth politikál, Szerényit a szociális reformok nagy munkája köti le: a kereskedők boldogítása egészen Laehne Hugó reszortja maradna. Milyen fenségesen tölthetné be!]

De hát nem lesz államtitkár. Legalább kereskedelmi nem. De, őszintén szólva, az se lepett volna meg, ha lesz. Nem, mintha a képességei arra predesztinálnák. Ki beszél ma a predesztinációról. Ma mindenüvé jutni kell — és Laehne ép ezt a jutást, az érvényesülésnek sajátos, a mai korba legjobban beillő módját érti.

A karriérnek mindenesetre az is szép foka, ha valakiről megcáfolják, hogy államtitkár lesz. A függetlenségi pártnak van akárhány viharedzett, régi eszkimója, akit sohase ért még ez a sors. Laehne, pár éves képviselőség után elérte. S ma megcáfolták, hogy államtitkár lesz, — ez talán egy fok ahhoz, hogy holnap biztosan az legyen. Amennyire kedvence Darányi Ignácnak, még meglehet:

— **A kiegyezés.** Budapestről táviratozzák: *Popovics* Sándor államtitkár (pénzügyminisztérium), *Szerényi* József államtitkár és *Hendel* Béla udvari tanácsos (kereskedelmiügyi minisztérium), *Mezőssy* Béla államtitkár és *Ottlik* Iván miniszteri tanácsos (földmívelésügyi minisztérium) lesznek a magyar kormány képviselői a kiegyezési kérdések megvitatására kiküldött közös bizottságnak, amely e hó 18-án Bécsben megkezdte működését.

Szell Kálmán tegnap Rátótól Budapestre érkezett. Utazásának politikai célja van, amennyiben tegnap és ma találkozott *Wekerle* Sándorral s vele hosszasan tanácskozott a kiegyezésről.

— **Singer Vilmos kitüntetés.** *Bécsből* jelentik: A hivatalos Wiener Zeitung közli, hogy a király *Singer* Vilmosnak, a *Neues Wiener Tagblatt* főszerkesztőjének és a nemzetközi sajtóegyesülés központi irodája elnökének a *Ferenc József-rend* középkeresztjét a csillaggal adományozta Ausztriában ily magas kitüntetés hivatásos újságrónak eddig még nem jutott.

— **A trónörökös Dalmáciában.** *Ragusa*-ból sürgönyzik: Tegnap este fél 8 órakor *Ferenc Ferdinánd* főhercegnél udvari ebéd volt, a melyre *Danilo* montenegrói herceg és kísérete, a püspökök, a helytartó, az udvari főméltóságok, a polgármester, az országgyűlési képviselők, valamint a hadgyakorlatokon résztvevő főtisztek voltak hivatalosak.

— **Laehne Hugó államtitkársága.** *Budapest-ről* táviratozzák: Egy fővárosi reggeli lap ma azt a valószínűtlen hírt közölte, hogy *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter *Laehne* Hugó országgyűlési képviselőt, az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület volt igazgatóját nevezi ki a kereskedelmi minisztérium adminisztratív államtitkárává. Illetékes helyről e hírre vonatkozólag ma cáfolat érkezett, amely azt önkényes kombináció értékére szállítja le.

— **Kossuth Lajos Tivadar itthon.** *Budapest-ről* táviratozzák: *Kossuth* Lajos Tivadar ma este fél tíz órakor bátyja, *Kossuth* Ferenc látogatására Milanóból Budapestre érkezett.

— **A nagyváradi kiállítás megnyitása.** *Nagyvárad-ról* sürgönyzik: A *Biharmegyei Gazdasági*

Egyesület országos mezőgazdasági kiállítását ma nyitották meg nagy ünneppésséggel. A kiállítás megnyitására Bihar megye és Nagyvárad város egész intelligenciája megjelent. *Darányi* Ignác földmívelésügyi minisztert küldöttség hívta meg a kiállítás területére, ahol a minisztert és kíséretét nagy óvásokkal fogadták. *Telegi* József egyesületi alelnök üdvözlő szavaira *Darányi* miniszter megköszönve az üdvözlést, kijelentette, hogy a legmélyebb érdeklődéssel viseltetik a kiállítás iránt. Kívánja, hogy ez a kiállítás a gazdasági fejlődés újabb lendületét jelentse. A megnyitás után a miniszter kíséretével megtekintette a kiállítást, amely fényesen sikerült. *Darányi* Ignác tegnap este érkezett Váradra és *Semrecsnyi* Pál püspökhöz szállott, aki vacsorát adott tiszteletére. A miniszter ma látogatásokat tett, délben résztvett *Glacz* Antal főispán ebédjén, majd megjelent a lóversenyen és délután visszautazott Budapestre.

— **Az újságrók szervezkedése.** *Az Újságrók Országos Szervezetének* tanácsa holnap vasárnap délután öt órakor, az Aradi Közlöny szerkesztőségében ülést tart a hírlapírók gazdasági szervezkedése tárgyában.

— **Egyetemi tanár a nemzetiségi pártban.** Egy könyvatos jelentése alapján mi is megírtuk tegnap, hogy *Moldován* Gergely dr., a kolozsvári egyetem rektora be szándékozik lépni a nemzetiségi-pártba. Mint *Kolozsvár-ról* táviratozzák, *Moldován* Gergely erre ma a következő nyilatkozatot tette:

— Az a hír, mintha én belépnék a nemzetiségi pártba, *alaptalan koholmány*. Én, aki egész életemben más politikai iránynak voltam képviselője, aki ez irány híveivel soha kontaktusba nem álltam, nem örültem meg, hogy ilyen dolgokba elegyedjem most, amikor mintegy bizalommal tüntettek ki magyar részről azzal, hogy megválasztottak rektornak. Az egész hír rágalom s csupán rosszindulat, züllöttje.

— **Az építőipar válsága.** *Budapest-ről* jelentik: Az építőmunkások tudomásul vették azt a *merényletet* — így nevezik ők a mesterek határozatát, — melyre a munkaadók szánták magukat és erre a holnapi gyűlésen megadják a választ. Annyi máris bizonyos, hogy *dolgozni senki sem fog*, csak az érvényben volt szerződés alapján. A famunkások szakszervezetében különben mozgalom indult, hogy azokban a műhelyekben, amelyekben épületrészek készülnek, a munkások ne dolgozzanak, ha a munka olyan épületre készül, amelyen az építőmunka abba maradt. Azt akarják elérni, hogy az összes rokonszakszervezetek, vagyis oly munkások, kik épületanyagokat készítenek, azonos határozatot hozzanak. A központi vezetőség a legmesszebbmenő támogatást helyezte kilátásba az összes szakszervezetek részéről. Ugy látszik különben, hogy a bérharc és mozgalom nemcsak Budapestre fog szorítkozni, mert a vidéki nagy vállalkozók a budapestiek támogatására kötelezték magukat, ebben az esetben pedig a *vidékieknél is megszűnik a munka*.

— **Új hivatalban.** Két nyugalomba vonult magasabb rangú aradi tisztviselőről szól ez a közlemény. A közelmúltban mindketten előkelő hivatali állást töltöttek be, a melytől a körülmények miatt megváltak, s most kisebb, csendes hivatalokban fogják munkájukat folytatni. Az egyik *Laczay* Endre, az *Oziráki-Magyar Bank* aradi fiókjának volt főnöke és az Aradi Ipar- és Népbank volt vezérigazgatója, akinek mintegy esztendője nyugdíjaztatását kérte. A mint értesülünk, *Laczay* Endre a napokban hivatalt vállalt az aradi m. kir. jószágigazgató-

ságnál. A másik nyugalmazott tisztviselő, aki új hivatalt vállalt, *Urbányi Béla*, Aradváros volt főpénztárosa. Urbányi tudvaleg azért mondott le a főpénztárosi tisztségről, mert nagyfokú idegességet észlelt magán és abban a meggyőződésben volt, hogy nagy felelősséggel járó hivatalát nem tudja tovább vezetni. Urbányi, aki nyugdíjaztatása idejében a makói árvaszerki ülnökségre is pályázott, most az Arad-csanádi egyesült vasutak hivatalnokai karába lépett be.

— **Aradi románok Bukarestben.** Az aradi és aradmegyei románok csoportja, amely még pénteken elindult a romániai kiállítás megtekintésére, tegnap *Turn-Szeverin*-be érkezett. A csoportot *Pop C.* István dr. országgyűlési képviselő és *Velics Mihály* kisjenői ügyvéd vezetik. Aradról csak néhányan vannak a csoportban, a többiek vidékiek. Turn-Szeverinben ünnepes fogadtatással várták az aradiakat: *Axentie* Tiberiusz képviselő, *Constantinescu* polgármester, *Ceanatescu* helyettes-polgármester és *Horváth* liceumi igazgató. Az üdvözlésre *Velics Mihály* válaszolt. A kiránduló csoport az éjjelt Turn-Szeverinben töltötte, azután folytatta útját Bukarest felé.

— **Az egyetem megnyitása.** *Budapestről* jelentik: A magyar tudományos egyetemen megtörtént a tavévi ünnepélyes megnyitását. A megnyitási aktust ünnepi mise előzte meg, amelyet az egyetemi templomban tartottak, honnan a halgatóság és a vendégek felvonultak a központi egyetemre. A magyar közéletnek számos kimagasló alakja, élőkön *Apponyi Albert* gróf vallás- és közoktatásügyi miniszterrel volt jelen a megnyitó ünnepélyen, amely délelőtt tizenegy órakor kezdődött. *Ling Lajos*, az elmúlt egyetemi év rektora üdvözölte az új rektort, *Ajtay Sándort*, amire ez hosszabb beszédben válaszolt, egyben programot adva és az egyetem vendégeit üdvözölve. Utána *Lenhoschék Mihály* tanár mondott beszédet.

— **Sikkasztó pénztáros.** *Grodno* ból táviratozzák: *Brset Litovsek* városi pénztárnoka 135,000 rubel városi pénzek elsikkasztása után megszökött.

— **A békésmegyei függetlenségi párt megalakulása.** *Szervas* ról táviratozzák: A békésmegyei függetlenségi párt holnap délelőtt *Haviár* Dániel országgyűlési képviselő elnöklése alatt szervezkedő nagygyűlést tart Szatvason. A gyűlés után délelőtt bankett, este pedig díszelőadás lesz a színházban. A gyűlésen résztvesznek az összes békésmegyei képviselők.

— **Megszökött ügyvéd.** *Pozsony*-ból táviratozzák, hogy két héttel ezelőtt *Kuchinka* Antal dr. odaváló ügyvéd eltűnt. Most *Esterházy* Antal gróf hatezer korona elsikkasztása miatt bünvádi feljelentést tett ellene, mire az ügyészség elrendelte körözését. *Kuchinka*, aki több intézetet és magános embert mintegy száznyolcvanezer korona erejéig megkárosított, állítólag Amerikába, Klevelandba szökött.

— **Kovács Gyula halála.** *Eger*-ből táviratozzák: A városi közkórnázban a törvényszék és a rendőrség kiküldöttének jelenlétében ma reggel boncolták föl *Szendró*: *Kovács Gyula*, a Budapesti Hirlap elhunyt titkárnak a holttestét. A boncolás nagyfokú agyhártya-, gerinc- és tüdőtüberkulózt állapított meg. A pesti affár al-

kalmával szenvedett fítés azonban a halállal semmi összefüggésben sincs. Kovácsnak egy régi baja aggyenyésedésbe ment át és ez okozta a halálát. Az orvosok figyelmeztették, hogy operáció vált szükségessé, Kovács azonban elhanyagolta betegségét.

— **Fizetésektelenség Aradon.** *Hegedüs* Armin aradi női divat- és kézműveskereskedő, aki a múlt év őszén nyitotta meg Szabadságtéri üzletét, ma fizetésektelenséget jelentett be. Az üzlet már a mai napon zárva volt.

— **Andrássy gyomra.** Pikáns kis históriát mesélnek a mostani kormánynek egyik korábbi minisztertanácsából. *Andrássy Gyula* gróf mint belügyminiszter bemutatott egy főispáni kinevezést. A tanácsban *Polónyi Géza* kivételével az összes miniszterek voltak jelen. A minisztereknek nem tetszett *Andrássy* előterjesztése és ezt nyíltan meg is mondták. Egy darabig vitatkoztak; végül azo ban *Andrássy* megunt a dolgot és haragosan lecsapva az aktárat, azt mondta:

— Ha az én gyomrom be tudna venni *Polónyi Gézát* miniszternek, a ti gyomrotok beveheti ezt az urat főispánnak!

— Az argumentum hatott. Egyhangulag hozzájárultak a kinevezéshez, melyről egy héttel utóbb a hivatalos lap hírt is adott.

— **Az idők jele.** Hogy a szende fiatal leányok soraiban miféle anarchistikus hajlamok kapnak lábra, arról a kishirdetések rovata szolgál érdekes adalékokkal. Egyik fővárosi lapban például a szerelemtől áradozó apró hirdetések között a következőket olvassuk:

Bájos fiatal hölgy vagyok. Szüleim nem visznek sehová és így unalmas az életem otthon. Oly társaság ismeretséget óhajtom, a hol egy középkorú nő is van, a kit anyámnak bemutatnék azon ürügynél fogva, hogy biztosabban elengedjenek. Vigyáznak reám és ezt óvatossággal akarom elkerülni. Nagyon szeretnék mulatni. Megkívánom, hogy a társaság gazdag legyen, mert nekem vajmi kevés pénzem van. Mely társaság válna közénk erre. Kimerülő választ kérek a kiadóba „Párisi élet” címre. A levelet jelezni kérem. 27967

A temperamentumos párisi életű kisaszszony jóvendőbelei férjének ismeretlenül is gratulálunk.

— **Edvárd király és a bécsi asszony.** *Marienbad*-ból írják: *Edvárd* király útazása előtt néhány nappal érdekes epizódnak volt színhelye a marienbadi korszó. Az egyik, kissé szűk kerti uton egy detekív barátságosan szólította fel az utasokat, hogy adjanak helyet az éppen ott sétáló angol királynak. A többi között felszólított egy kövér damát is, aki éppen egyet trüsszentett és levegő után kapkodott. A természetes bécsi hölgy ugyancaak megfelelt a rendőrnek:

— Ugy? Mi közöm az ön királyához? En megfizettem a gyógydíjat, tehát ott sétálok, állok vagy ülök, ahol nekem tetszik.

A király eközben oda érkezett, mosolyogva vette le kalapját és barátságosan köszönt. Az asszony el-sápadt és hebegve mondta:

— Ah... oda se neki... felség... nem úgy gondoltam.

A kissé túlságosan molett hölgy oly udvariasan hajotta meg magát, hogy a király valóságga remegott a nevetéstől. A természetes hölgy pedig elképedve tipegett tovább.

— **Szerencsétlenül járt hadnagy.** *Bern* ből sürgönyzik: A svájci ügynökség jelenti, hogy

Chamonix mellett *Du Gouter*-csucsról lezuhart turistának személyazonosságát megállapították. A szerencsétlenül járt neve *Preisecker* Miksa dr. bécsi illetőségű hadnagy. Holttestét megtalálták.

— **Történet egy gyermekházasságról.** *Nagykanizsáról* írják: Nem mindennapi esetről szerzett tudomást a ha.ésfg. Egy 14 éves férj elverte a feleségét, aki mindössze 13 éves. A családi zivatar oka a féltékenység. Az eset különben a következőképp történt: Tegnap délután beállt egy fiatal cigányleány egy nagykanizsai orvoshoz. Az arcán véres zúzódások nyoma, az egyik füle majd kitépve.

— Hát mi baj?

— Megvert az uram.

— Az urad?

— Igen.

— Aztán hány éves vagy?

— 13.

— Es az urad?

— 14. Ezelőtt egy hónappal volt a lakodalom. Olyan paradés lakodalom sem volt már régen, mint az enyém. Az uram bükkösdí, én meg patacsi voltam. Olyan nászmenet is ritkaság, amilyen az enyém volt, amikor a lakodalom után Patacsról Bükkösdre kísért a násznép. Boldogok is voltunk egyideig, hanem aztán az uram elkezdett féltékenykedni. Pedig nem volt rá oka. Tegnap is künn voltam az erdőn fát szedni, hanem mikor hazamentem, mérgeesen rám támadott, hogy biztosan megint rosszban jártam. En hiába mondtam, hogy nem igaz, nekem esett, elkezdett ütni és a fülemet majd kitépte.

Az orvos felvette a látogatást és megállapította azt is, hogy a fiatal cigányasszony nyálváltórós lett, ez azonban nem annyira a verés, mint a korai nemlélet következménye. A cigányasszonynak *Kovács Róza* a neve, a férjét pedig *Petrovics* Mátyásnak hívják. *Petrovics* ellen megindult az eljárás. De a hatóság folyamatba tette az eljárást azon a címen is, hogy a fiatal cigányasszony még nem érte el a törvényes kort.

— **A közönség és a kereskedelem.** Az aradi és a vidéki közönség arra a meggyőződésre jutott, hogy legjobban oly üzlemben lehet vásárolni, a hol szolidan lesz kiszolgálva *Fischer* Simon „Nagyáruház” cég tulajdonosa szigorúan szem síótt tartja a leghölgidabb elvet Szolid üzletvezetés, szolid, fírom árak a raktáron és szolid, olcsó kiszolgálás. Így tehát nem csoda, ha az áruházat sokan pártolák.

— **Beretvás ur.** *Beretvás* és *Sarlós* cég (Budapest Váci-utca 17.) beltagja, legközelebb városunkba érkezik több vevőinek meghívása folytán, angol, francia uri divat és fehérnemű különlegességei, valamint angol, női ingblous gyűjteményeinek bemutatása végett és ezuttal is csak azon vevőket látogatja meg, kiknek meghívó levelei idejekorán érkeznek be a céghez. 3686

— **Pánik a gyémántpiacon.** Olvasóink figyelmét fel kell hívunk arra a nevezetes tényre, hogy a 20 ik századnak kétségtelenül egyik legszebb felfedezése a Tudor gyémántok. Császárak és fényűzők olyan, mint a valódi gyémántok. Még a szakértőknek is majdnem lehetetlenség megállapítani a különbséget. A Tudor gyémántoknak nincs mű alapjuk, tehát moshatók és tisztíthatók, mint a valódi gyémántok és soha el nem veszítik a fényüket. A Tudor társaság kiállítását és elárulását létesített Aradon, *Deutsch* Testvérek *Andrássy* tér 17. számú üzletében és tisztelettel meghív mindenkit, hogy nézze meg ezeket a tudományos uton előállított Tudor gyémántokból készült, remek foglalatú ékszereket — legújabb mintákban bemutatva.

— **Szolid és divatos selyem és bársony szövetek** gyermekeknek, vagy blousoknak, úgy ünnepi ajándékok szükségleténél figyelembe ajánljuk lapunkban *Schweitzer & Co.* Luzern (*Schweiz*) világhírű selyem szövet export cég hirdetését.

— **Beihák,** svábor, poloskak legbiztosabb puztító szere *Vojtek* és *Weisz*nél Aradon. 112

HAKK ENDRE okleveles építész és építő-mester

műszaki irodája ARAD, Kápolna-utca 4. szám.

Egy elmaradt riport.

Ez a riport így hangzott volna:

A ropancsolás utolsó része.

Panama a villámhárítón.

Mit fedezett föl még György Henrik?

— Saját tudósítónktól. —

Arad, szept. 15.

A városházán folytatott, mindenre kiterjedő ropancsolás utolsó napja, szenzációs, sőt egyenesen megdöbbentő adatokat hozott napfényre. György Henrik

számtanácsos, a belügyminiszter kiküldöttje, miután az összes hivatalokat és hivatalosolgai osztályokat szigorúan átvizsgálta, fáradságot és költséget nem kímélve, fölment a városháza tornyára, hogy megvizsgálja, vajon a villámhárítón levő aranyozás, a városnak e jelentékeny közvagyonának megvan-e még? A vizsgálat eredménye egyszerűen kétségbeejtő. A számtanácsos, mint egyébkor, most is óvakodott a nyilvánosságtól, de tudósítónknak sikerült a szenzációs eredményt megtudni. A toronytetőn folytatott vizsgálat konstatació, hogy a villámhárító aranyát becsapták, s azt ócska utánczótt double-arannyal pótolták, a mely sokkal hitványabb, semhogy valamire való villámhárító lenne beléje ütni. Hogy a legujabb panama körül kit terhel a vád, nem tudni, de úgy hírlik, a legközelebbi napok háborzongató részleteket fognak juttatni a világosságot sürgető nyilvánosságnak. Teljesen fölösleges külön megjegyeznünk, hogy ennek folytán több letartóztatás is várható.

Forradalmi képek.

(A bőrönd tükre.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 15.

A Temps legutóbbi számában a párisi világlap Oroszországba küldött tudósítója ezzel a történetkével jellemzi a helyzetet:

— Augusztus 26-án — ugymond — jókor reggel egy tisztességes öltözötű fiatal ember jelent meg az ivanovi pályaházban. Kéziládáját letette egy sarokba, azzal távozott. Este eljött s épp a vonatra akart felszállani, mikor az ügyeletes csendőr hozzája lépett és számon kérte, mért nem vitte magával a bőröndjét is.

— Nincsen bőröndöm — felelte a fiatal ember.

A dolog gyanusnak tetszett. A csendőr megmozdította a fiatalembert, megtalálta nála a bőrönd kulcsát, felnyitotta a kulccsal a bőröndöt, amely fegyvereket és forradalmi nyomtatványokat tartalmazott. Az ügyeletes csendőrtiszt, a prisztáv, erre letartóztatottnak jelentette ki a fiatalembert és elrendelte, hogy a legközelebbi vonattal Kirszanovba, a járási székhelyre szállítsák.

Ugy is történt. A foglyot egy harmadosztályú kocsihoz tették s két csendőr ült melléje. A prisztáv a szomszédos másodosztályú kocsihoz tették s két csendőr ült melléje. A prisztáv a szomszédos másodosztályú kocsihoz foglalt

helyet. A harmadosztályú kocsihoz már egy idegen fiatalember ült, mikor a csendőrök beléptek oda foglyukkal. Utközben szabadságra lokra gyújtott a forradalmár, meg az idegen. A csendőrök rájuk mordultak, hogy hagyják abba a nótázást; mikor pedig a két ember folytatta a dalolást, az egyik csendőr átment panaszt tenni és utasítást kért a prisztávhoz.

Alig távozott a csendőr, az idegen fiatal ember revolvért rántott és agyonlőtte az ottmaradt másodikat. Azután hamarosan felnyitotta a bőröndöt s a letartóztatott forradalmárnak is revolvért adott a kezébe. Csakhamar belépett a kocsihoz a prisztáv, két csendőr meg a kalauz kíséretében. Négy lövés dördült el, melyek a prisztávot s a két csendőrt azonnal megölték, a kalauzt pedig veszedelmesen megsebesítették. A két forradalmár erre fölnyitotta a kocsi ajtaját és leugrott a robogó vonatról. Hiábavaló volt minden fáradozás, nem sikerült nyomukba akadni!

A Temps tudósítója, Paul Bayer épp azon a vonaton utazott, melyen ez a vérontás történt. Egy orosz polgárember beszélte el neki az esetet, aki előadását ezzel az elmélkedéssel fejezte be:

— Az egész bajnak az az egy csendőr volt az oka. Mi köze volt a bőröndöz? Ha észre nem veszi, ha belé nem üti orrát, nem történik semmi.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Csödkörvény Fényes Kálmán ellen. Az aradi törvényszék a Kádár János szabomester által Fényes Kálmán dr. aradi ügyvéd ellen kért csődöt a hitelező kérelmére tudvalólag beszüntette. Most, mint értesülünk, Fényes Kálmán ellen újabb csődnyitási kérelem érkezett, amelyet az Aradi Ipar és Népbank és Geller J. ékszerész adtak be. A csödbíróság a csőd tárgyalására határnapul szeptember 22 ikét tűzte ki.

§ A hadnagy ur ajándéka. Erdekes perben hozott a nagybecskereki járásbíró ítéletet. J. J. bécsi huszárhadnagy néhány hétig Nagykikindán tartózkodott rokonainál. Ugyanakkor egy cirkuszársulat működött Nagykikindán. A fiatal hadnagy mindennapi látogatója volt a cirkusznak és különösen a cirkusz igazgatónöje és táncosnőjének mutatványaiiban talált örömet, mert néhány látogatás után hódolatának elismerésül az igazgatónőnek egy lovat, a táncosnőnek pedig egy fotografáló készüléket ajándékozott. A hadnagy ezen és egyéb pazar költekezései családjának tudomására jutottak és sietve érkezett Nagykikindára a hadnagy édesatyja, hogy fiát a cirkusz további támogatásától eltiltsa. Sőt nem is elégedett meg ezzel, hanem a jelenleg Nagybecskereken működő cirkuszigazgatótól és táncosnőtől az ottani járásbírósnál az ajándék lova és fotografáló masina visszaadására beperelte, mert a hadnagy még kiskorú és nincsen jogosítva az atya és az árvaszék beleegyezése nélkül ilyen ajándékokat osztogatni. A feleket Zsivoss Lajos dr. nagykikindai és Eibeschtz Miksa dr. ügyvédek képviselték. A járásbíró felperest keresetével elutasította, mert úgy találta, hogy egy huszárhadnagnak saját jóvedelme van szolgálatából folyólag és ebből jogosan ajándékozhat az árvaszék megkérdezése nélkül is. Alperesek pedig boldogan távoztak a tárgyalási teremből, hogy most már akadálytalanul használatba vegyék a lovakat és masinájukat.

NAPIREND.

Szeptember 16. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Edith. — Protestáns naptár: Eufémia. — Görög-keleti naptár (szeptember 3.): Antim. — A nap két 5 óra 38 perckor, nyugszik 6 óra 11 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött távirat szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Enyhébb, elvélve csapadék.

A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelő-léte (Magyar-utca 4.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3—4. Dr. Fodor Edén délelőtt 8—9. Dr. Rosenbaum Pál délelőtt 8—9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12—1 órakor.

Szeptember 16. Evangélikus bál (Központi Szálló.) — Az aradi óras és aranyműves segédek szakegyletének szilárdadással egybekötött táncmulatsága (Városliget.) — A pankotai hegyközeég közgyűlése délután 2 órakor.

Szeptember 17. Iskolaszéki ülés délután 4 órakor. Szeptember 23. Fokterrier és tacskó kiállítás Uj-Aradon (Wallinger-kerthelyiség.) — Galsa hegyközeég közgyűlése délután 2 órakor.

Október 20—21. Aradi löversenyek.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Gabonaüzleti hetiszemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 15.

Ugy látszik, hogy az őszi időjárás állandósul már, az idő hűvös, az eső ugyyszólván folyvást esik.

Ez utóbbi körülmény nem kedvező, mert így sem a tengeri munkálatot, sem a szüretelést nem teljesíthetik gyors egymásutánban, pedig mindkettőnek itt a legfőbb ideje.

A gabonaüzlet menetében lényeges változás nem állott be. Az irányzat megszilárdulásának háivány árnyalata mutatkozik ugyan, de a mai viszonyokat tekintetbe véve, annak folytatásában nem lehet bízni.

— Az aradi kereskedelmi és iparkamara szeptember hó 12-én szerdán délután 2 órakor közgyűlést tart.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 15

Amerika ¼ magasabb. Kínaiat és vételkedv jó. Elkelt 40,000 métermázsza 20 fillérrel magasabb áron. Az árak 50 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre	7.17—7.18
Áprilisi buza 1907-re	7.47—7.48
Rozs októberre	6.10—6.11
Zab októberre	6.57—6.58
Uj tengeri 1907-re	4.95—4.96

Buza októberre	7.14—7.15
Áprilisi buza 1907-re	7.45—7.46
Rozs októberre	6.11—6.12
Zab októberre	6.40—6.41
Uj tengeri 1907-re	4.96—4.97

Északi tőzsde:

Osztrák hitelrészvény	669.25
Magyar hitelrészvény	810.75
Magyar koronajáradék	94.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény 673.—	
Déli vasut	169.—
Leszámitolóbank részvény	517.50
Magyar jelzálog hitelbank	524.50
Rima-Murányi vasúti részvény	580.—
Városi villamos vasut részvény	584.75
Konvertált jelzálogrészvény	134.75
Egyesült Budapesti fővárosi takpénzt. 2285.—	
Adria tengerhajózási részvénytárs.	4450.—
Orosz járadék	98.—
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben	—
Erzsébet szanatórium sorsjegy árúban	—

Budapest-kőhanyal sertéskereskedelem.

— Szeptember 15. —

Magyar csödrény: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felül sulyban 112—113 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felül sulyban 115—118 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban 122—124 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 126—128 fillérig.

A hízott sertésüzlet irányzata: Változatlan.

NIGA JÁNOS

műépítész irodája

ARAD, JÓZSEF FŐHERCEG-UT 1. SZ.

(a városházával szemben.)

Elfogad a magas építés körébe tartozó és mindennemű

irodai munkálatot,

am. tervek, tervezetek, költségjegyzékek elkészítését, művezetés, elszámolás, felülvizsgálat végzését.

Építészeti és mérnöki ügyekben felvilágosítással szolgál.

Vázlattevéket, díjmentesen küld.

Mily óriási a különbség

oly otthonban, hol a gyermekek nem betegesek, nem gyöngék és nem idegesek, hanem egészségesek, boldogok és állandóan jó kedélynek örvendenek. A gyermekek gyógyítására és egészségben tartására egyike a legjobb szerekek az alfoszorsavas méz és nátron hozzáadásával készülő Scott-féle Emulsio, mely rendkívül erősítő és gyogyerejével a gyermeket gyorsan juttatja erőteljes egészséghez. — A Scott-féle Emulsio kellemes, édes ízű, minélfogva könnyen bevehető és mivel egyuttal feltétlenül könnyen emészthető is, az étvágyatgerjesztő és az összes emésztési szervek működését rendező, hatásának erejében okvetlenül messze felülmúlja a közönséges csukamájolajat.

A Scott-féle Emulsio valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszerháza”
Budapest, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f. Kapható minden gyógyszerárban. 3911

CSARNOK.

Sári szerencséje.

Irta: Kovács Hermin. [1]

Epen ötödik üdött az óra azon a derült szeptemberi napon, mikor özv. Vass Ádámné még egyszer sorba állította maga előtt mind a három leányát s a világ legszigorubb tekintete kíséretében ismételte szavait:

— Aztán lányok helyén legyen az eszettek! El ne felejtésétek, amire oktattalak benneteket. Sárinak férjhez kell menni, itt az ideje. Ha most nem eszjáték fölön a jó alkalmat, biz Isten nyakamra vénültök valamennyien. Te Mancl! Ha észreveszem, hogy szokásod szerint kacérkodni kezdés, biztos lehetsz, hogy meghuzom a füledet. Csak úgy juthatunk eredményre, ha mindnyájan egy célra törekszünk. Fel kell használni minden alkalmat, hogy Sári előnyös tulajdonságait kiemelhessük. Kicsit tulozni is szabad az ügy érdekében, csak ügyeljétek, hogy túlságosan el ne vessétek a súlyot. Remélem, Sári, ismered teendődet s felhagysz szokásos szomorufüz tempóddal. Légy vidám s mosolyogj sokat, az neked jól áll, de nem akkor, ha előbb keserűségbe mártogatód. A mai világban, ha nem segítünk kicsit a gondviselésnek, bátran rá is csukhatjuk minden reményünkre a koporsófedelelet. Istenem, mennyi gondja, baja van egy szegény özvegy-asszonynak!

Szónoklatát elvégezve, a súlyos tréhek alatt nyögő kővér kis özvegy, reményteljes mosolylyal állt a nagy tükör elé, hogy feltűzze lobogó tollas kalapját. Olyanformán nézett ki a vakmerően felfelé törekvő tollakkal, mint egy május díszben pompázó lihegő lokomotív.

A lányok pajkosan kacsintottak össze, csak Sári fordította el kedvetlenül fejét.

A szép, szelíd, kicsiny komoly lényt végtelenül bántotta, hogy férjvadászatra kell indulnia, de ismerte anyját, tudta, hogy egy újabb szegyénteljes kudarcától most sem szabadulhat.

A kis kővér Vassné óriási nagyságban látta maga előtt anyai kötelességeit s ha csak legkisebb reményét látott dühösen rontott, a gyantulán férjjeiditnek.

Ha tekintetbe vesszük, hogy Vámosdon házassulandó legény annyira ritkaság számba

ment, hogy majdnem pénzért mutogattak, ha egy egy véletlenül felmerült a látónatáron, lány pedig — mint mindenütt — sokkal több volt az elégnél — nem is lehet csodálkozni a három eladó lánnyal megáldott Vassné hadi készülődéséin.

Tisztában volt azzal, hogy a falu többi munkátlis ablakai mögött is hasonlóan lázas tevékenységet fejtenek ki mindenütt, hol csak egy árva virágot simogat a csalfa őszi szellő.

— Aranyos egy asszony ez a tisztartóné, — hadarta pergő nyelvvél a vidám Mancl, — már is zsurt ad, pedig még csak szeptembert jelez a kalendárium. De bizonyos, hogy nem a mi kedvünkért kavarija egy hét óta a tortákat s a lányok új ruhája se a mi megigézésünkre készült. Hiszitek-e, hogy Blanka ismét bevágta a „Finom társalgót”? Fogadni mernék, hogy meglepetésben fogunk részeseülni.

— Láttam Váryt — szaladt belelelkendezve Márta, — most ment az ablak alatt.

— Hogy néz ki, — csinos? — rohanták meg a többiek a szerencsés Mártát.

— Gyönyörű. Magas, borzasztóan elegáns és oly mesés bajusza van, hogy csoda. Epen, mint annak a huszártisztának, ki tavaly itt járt.

— Siessetek lányok, ne trécseljétek, bizony mi leszünk az utolsók — kiált izgatottan a mama.

Végre mégis csak indulnak.

Melegén tűz alá a nap, ragyogó sugarai fénybe vonják a még zöld lombokat, melyeken azonban itt-ott már élesen válik ki a pusztító, kérikelhetetlen halál e dajirnöke: egy-egy pirosító vagy sárguló levél. A lágyan sügő szellő még viruló, meleg, gyönyörteljes életről mesél, de már hiába minden törekvés; nem kelt visszhangot szívünkben a dal, mely röviddel ezelőtt még forrongásba hozott minden élelt. Fenn a magasban csoportokba verődnek a készülő vándormadarak. Valahol a fajú alján furulya szól, oly lágyan, émosódottan, mint rég letűnt álom halavány visszfénye.

Tisztartónéknál már hangos volt a ház. Epen Sándor Ella mesélt valamit nagy élénkséggel, mit az asszonynépség kitörő kacagással honorált.

A Vass lányok egyetlen pillanat alatt konstataáltak, hogy a várva-várt még nincs itt, de valamennyi számbavehető asszony, lány kivonult.

Az urak a szomszéd szobában söröztek s hallgatták a kis nyakigláb doktor émeleg viccét.

Vass Sári bevonta magát egyik ablaksarokban s rosszkedvűen nézett ki a virágos udvarra. Legjobban szeretett volna távol lenni innen s mélységes szegénnyel gondolt a törekvesre, melyet anyja célul tűzött ki.

Hova lesznek ezzel szemben azok a gyönyörűséges remények, édes ábrándok, melyek a leány lelki világának hatalmas tényezői? Valami kedves, boldogító vágyat tápiált lelke mélyén az igazi, ideális szerelem iránt. Erősen hitte, hogy találkozni fog egykor azzal, ki mint a régmúlt idők legendás lovagja, vakon rakja hódolatát lábai elé. Erről álmodozott, ezt várta hosszú éveken át, kiszinezte annak alakját fenesen, káprázatosan.

De az álom — csak álom marad. De 24 éves korában józan, komoly észszel be kellett látnia, hogy igaza van anyjának, ha nem válogatós épen ez eszközökben, csak hogy leányát férjnél tudja.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Szeptember 15 —

Központi szálloda. Ballenberger Ede gyáros Prága. — Basch Béla gyáros Budapest. — Steinbach Mór igazgató Kisvárdá. — Rottmann Albert igazgató Temesvár. — Hartenstein Jenő igazgató

Budapest. — Herz Lajos fakereskedő Budapest. — Kabody Károly főmérnök Budapest. — Kreizinger József építész Budapest. — Basch Gusztáv birtokos Gy. Remete. — Hollós Akos birtokos Nyiregyháza. — Váradi Török Gábor birtokos Daud. — Gala Ottó utazó Prága. — Czulinsky Endre lelkész Békéscsaba. — Csepreghy György esperes Békéscsaba. — Goldarbeiter Sándor utazó Bécs. — Feledl Sándor utazó Budapest. — Klar Béla lelkész Ujfazekasvársánd. — Asbóth Béla intéző Gödöllő. — Polatsek Alfréd dr ügyvéd Budapest. — Rózsa Vilmos dr. ügyvéd Budapest.

Pannonia szálloda. Kollis Jakab utazó Budapest. — Marsán Péter papjelölt Szintye. — Schweiger Lajos körjegyző Bokszeg. — Násszay Rezső kendergyári képviselő Nagylak. — Kaufmann Jakab utazó Budapest. — Acsentesi György kereskedő és neje — Vukuleszku József birtokos Seprős. — Benkő Gyula gazdász és neje Soborsin. — Kardos Imre színész és neje Debrecen. — Demko János uradalmi intéző neje Nagyhalomgy. — Simonidesz Lajos lelkészjelölt Battonya. — Csiki Mihály körjegyző Alváca. — Veress Jenő dr. ügyvéd Körösbánya — Veress Gyula körjegyző Ribice. — Hollósy János postatiszt neje Budapest.

NYILTTER.*

Ne vásároljanak selymet,

mielőtt a mi jótállással szolid, csodálatosan szép fekete, fehér és színes újdonságainkról mintát nem kérnek. 3774

Különlegesség: Selyemszövetek menyasszonyi háli, látogató és utcai ruhára, blouzra, bélsére stb. méterenkint 1 kor. 15 fillértől 18 koronáig.

Mi direct magánfeleknek adunk el és a kiválasztott selyemszövetet vám- és portómentesen a lakásra szállítjuk.

Schweizer & Co, Luzern U. 52. Schweiz.

Selyemkelme kivitel. — Kir. udv. száll.

Hirdetmény.

Néhai Tantschitz Félix ujszentannai örökhatyó hagyatékához tartozó 308, 314, 315, 317, 323, 333, 339, 341, 494, 503 számú Első Ujszentannai Takarékpénztári részvények eladását a világosi kir. járásbiróság, mint hagyatéki bíróság elrendelte, ezen részvények eladására a határnapot 1906. évi szeptember hó 28. napjának délelőtt 10 óráját az ujszentannai községházában tűzöm ki.

Kelt Világoson, 1906. szeptember 14.

Török Árpád,

kir. közjegyző, bírói megbízott.

Számtalanszor bevált

NATTONI FÉLE

GISSHÜBLER

SAVANYUVIZ

A legégetesebb hágyhomoknál és hólyaghurutnál, mint a hágyavat megkötő szer.

Angol A kizárólagos posztó gyári raktárban
öltöny
35% megtakarítással **szöveteket**
árusítunk.

Leichner és Fleischer
Arad, Szabadság-tér 17.
Fiuk részére maradékok kaphatók.

A fürdőző nyaraló

közönség szives figyelmébe ajánlom
80,000 kötetes

kölcsönkönyvtáramat,
melybe következő
ujdonságok érkeztek!

R. E.: A főin titolomos asszony, Vajda: Próza, Gancsarov: Opolmov, Franco A.: Ludláb királyné, Gancourt: De nally Karoly, Tschelhoff: A szerelemről, Fergus Homs: A bárkocsi titka, Wide Oszkár: D. Profundis, Csikváry: A hivatali humor, Wolfner: A szocializmus története, Dodel: Mozes-e vagy Darwin, Büchner: Isten fogalma, Haekel: Világproblema, Conan Doyle: A haramiafogás, A sárga arc, A nagyfejedelem, A flottaszervezés Furcsa hivatal, Műveltség Könyvtára: A technika vívmányai, Masson: Napoleon és a nők, Schröder: Ahazugságok városa.

Németben: Palmer F.: Die Erde bebé, Franzos M. K.: Der Pojsz, Koehler H.: Ein idealer Mann, Kellermann: Yester und Li, Guller: Das Hündchen der Marquise, Die goldene Kette, der Birkhals, Noack V.: Was ein Berliner Musikant erlebte, Berlins, Wegener: Im steinernen Meer, Barsch: Von einem der ausszog, Truh: Hefe in Schaum, Ostwald: Mätressen in Berlin, Zobeltz: Das Lebens Enge, Mennel A.: Buchholzens in der Schweiz, Heaton: Un eines Hares Breite, Harland: Eine erlauchte Frau, Georgy: Die Peitsche, Lehne: Einsamkeit, Schwabe: B elb' jung mit e Seele, Hillern: Ein Arzt der Seele, Mizee Biedenbachs Erlebnisse, Die Bichte einer wissen Afrikanerin Stil gebauer: Aus freudlosem Hause, további számos francia és angol ujdonság.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill., vagy kötetenkint fizetve 8 fillér.

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill., vagy
füzetenkint 14 fillér.

Legújabbak: Lehar: Schaukelied, Bailliren-Walzer, Ioanovic: O sz keringő, Gárdonyi: Fehér Anna, Szombai: Nem nyomja a fejemet a bu, Lányi: Hat új magyar nóta, Fráter: Ott a hol a Maros vize, Táber: Elmegek a templom mellett, Burna: Mádi zsidó, Huszka: Darumadár fön az egen, Marthon: Madár Matyi, Zerkovitz: Berger Zsiga, Kató, Sívem szép Katája, Ascher: Ko'dusgrof, Lehar: Die lustige W. lwe.

Az izr. ünnepekre való
makrózek és imakönyvek.
nagy választékban.

Elsőrendű minőségű, magyar gyártmányu

Ujdonságok!

Levélpapirokból és képes levelező lapokból. Írópapírok s
Egész könyvtárak vétele, könyvtárak berendezése és kiegészítése.

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papírkereskedése Aradon.

376

Telefon 885. sz.

Szárta: SZÉNÁSY BÉLA

helyeszköz- és papírnemű-gyára

Budapest, IV., Ferenczlek-tére 9.

1327

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

hivatalos rovata.

A kör helyeszköz- és osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Dél előtt 9—1 óráig, vasárnap és ünnepnap d. n. 4—5 óráig. — Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak választékos küldése mellett ad a helyeszköz- és osztály.

Kimutatás: szeptember 15-én.

ÜRESEDÉSBEN LÉVO ÁLLASOK:

Helybeli elsőrendű rövidáru nagykereskedés részére egy ügyes, teljesen önálló könyvelőt.

Vidéki vaskereskedés részére a román és német nyelvben jártas segédet.

Vidéki üveg- és porcellánáru kereskedés részére fiatal segédet.

Vidéki szövetkezet részére kereskedelmi iskolát végzett fiatal embert kezdő fizetéssel.

Vidéki városba fűszer- és osemegé-üzlet részére idősebb, nagyobb cégeknel már alkalmazva volt segédet.

Vidékre a szövő cser- a, rövidáru és rőfös szakmában jártas segédet, aki a kirakat rendezést érti.

Vidékre idő ebb fűszerkereskedő segédet, a ki a magyar, német és román nyelvben jártas.

Vidéki mezővárosba fűszerüzlet részére fiatal irodalgyakornokot.

Vidékre fiatal faüzleti elárusító segédet, aki a magyar és román nyelvben jártas s lehetőleg a könyvvitelt is érti.

Vidék rőfös- és rövidáru szakmabeli segédet, a ki a magyar és tót nyelvben jártas.

Vidéki kisebb városba kézműáru segédet, a ki a román nyelvben jártas.

Vidéki rövidáru üzlet részére fiatal segédet.

Több vidéki kézműáru-üzlet részére románul tudó segédet, szerény igényekkel.

Több vidéki fűszer- és vegyesáru üzlet részére románul tudó, kezdő segédet.

Aradi kisebb fűszerüzlet részére románul tudó fiatal segédet.

ÁLLAST KERESOK:

Irodalgyakornokok állást keresnek.

Délutáni foglalkozásra idősebb, az irodal teendőiben és borszakmában jártas segéd.

Utazói vagy raktárnoki állást keres óvadékot nyújtható egyén.

Irodal teendőiben jártas kisasszony szerény feltételek mellett állást keres.

A fűszer és rőfös-áru szakban minden igényeknek megfelelő segédek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor,
titkár.

381

Keppich Zsigmond,
elnök

Krausz Paulin

könyv- és papírkereskedése
színház-épület.

Nagy választék diszes
és egyszerű

MAKZÓROK

és minden egyéb

izraelita

imakönyvekben

Olcsó árak!!

100.000 kötetes

kölcsönkönyvtár.

Havi bérlet 1 kor.
Kötetenkint 8 fill.

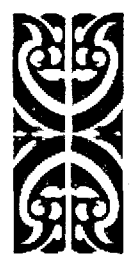
Kiváló tisztelettel

Krausz Paulin

könyv- és papírkereskedése és
kölcsönkönyvtára

Aradon, színház-épület.

Masztig Pál

Női kelengye és divatáruház.
ARADON,
Andrássy-tér 22. sz.

Vászon, chiffon, asztalnemű, selyem, szőnyeg, divatszövetek és férfi divat nagy raktára.

1868 óta forgalomban Berger-féle gyógy-kátrány-szappan,

mindennemű bőrkütegek

Mindannyan kitűnő pikkely-elmélet, elfestett kátrány, egyaránt...
A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a fakátrányt...
Kísérlet és minden egyéb a kátrány-fajtákban előforduló kátrány-szappanokból lényegesen különbözik. Idős bőrbetegségekkel...
Ekkor alkalmazandó a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Mindannyan kitűnő pikkely-elmélet az arad...
Ez a szappan...
Mind kiváló bőrreparenszer...
Minden bőrbetegséget elleni...
Kísérlet és minden egyéb a kátrány-szappanokból lényegesen...
Ekkor alkalmazandó a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

Mindannyan kitűnő pikkely-elmélet az arad...
Ez a szappan...
Mind kiváló bőrreparenszer...
Minden bőrbetegséget elleni...
Kísérlet és minden egyéb a kátrány-szappanokból lényegesen...
Ekkor alkalmazandó a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle borax-szappan.

Mindannyan kitűnő pikkely-elmélet az arad...
Ez a szappan...
Mind kiváló bőrreparenszer...
Minden bőrbetegséget elleni...
Kísérlet és minden egyéb a kátrány-szappanokból lényegesen...
Ekkor alkalmazandó a kátrány-szappan helyett a

Hellolany

Mindannyan kitűnő pikkely-elmélet az arad...
Ez a szappan...
Mind kiváló bőrreparenszer...
Minden bőrbetegséget elleni...
Kísérlet és minden egyéb a kátrány-szappanokból lényegesen...
Ekkor alkalmazandó a kátrány-szappan helyett a

Raktár Aradon: Gutóri Földes Kelemen,
Hajós Árpád és Rozsnyay Mátyás gyógyszer-
rész urnaknál, Vettek és Weisz drogueriájában és
kapható az összes hazai gyógyszerárakban. 1027

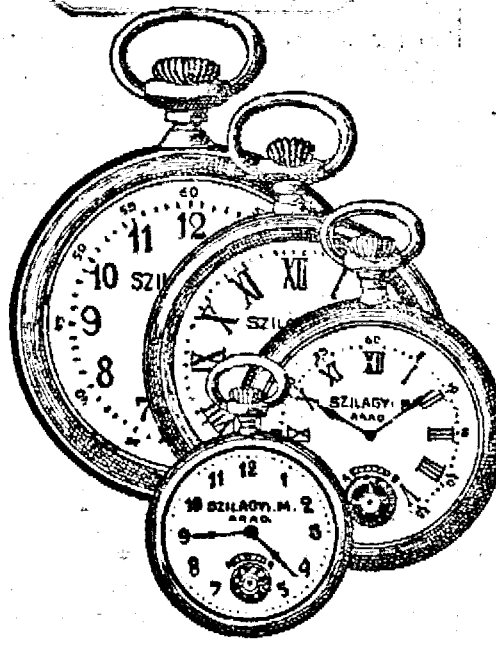
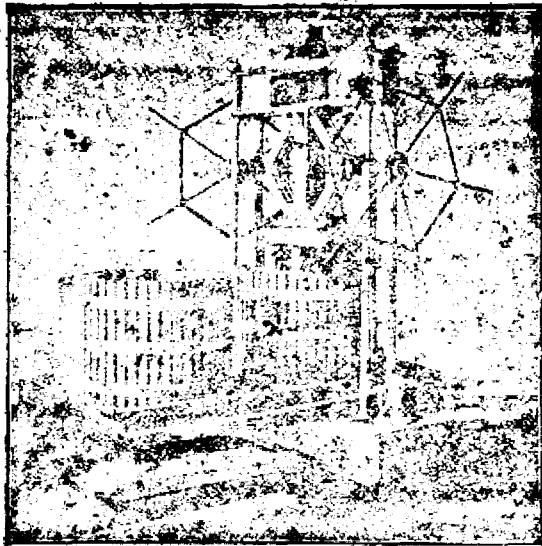
Kölcsey - egyesület
Aradon

Kiadó
a Vörösmarthy-utca 3 sz. házban
egy nagy 2391
utczai lakás
helyiségekkel a II. eme-
leten, továbbá a hátsó udvaron
egy lakatos műhely
helyiség
1906. november 1-től.
Bővebbet a gondnoknál
6. szám alatt, a házban.

Van szerencsém a nagyérdemű
közönség becses tudására hozni,
hogy folyó hó 15-én, Tabajdy Károly-
utca 1. szám alatt
fiu és leány gyermek-ruha
confectio - műtermet
nyitottam.
A n. é. közönség becses part-
fogását kérve, maradok
kiváló tisztelettel 2396
Kaupert Irma.

Borsajtok

„Kessuth“, „Kincsem“, „Hegyalja“,
„Mabilé“ és „Aezelorsós“, a magyar
bortermelők legkedveltebb borsajtoi.
Legjobb rákkézi rendszerű
kettős kosaru sajtók,
nagyüzemi préseléshez.
— FŐELŐNYE: —
A must sehol sem érintkezik
vasrészekkel! Egyszerű keze-
lés! Oriási erőkifejtés! A tör-
köly egy darabban és köny-
nyen kivethető! Egy ember
által könnyen kezelhető!
Szőlőzuzók és bogyzók!
„Villám“
legjobb szentri-fugális bogyzó és
zuzogépek.
Szilágyi és Diskant
gépgyára 1923
Miskolcson.

Szilágyi Márton

Arad legnagyobb
és legolcsóbb.
**óra-javitó
műhelye**
a színház oldala mellett, Vö-
rösmarthy-utca 3. sz.
Raktáron mindennemű órák
3 évi jótállás mellett.

Legjobb szabadalmazott nadrágvasaló,

mindig kész, a kezeléshez kevés idő és kis gyakorlat kell, egy-
szer próbálva már az illető meg van győződve és kielégítve,
mert oly pontosan működik és semmi néven nevezendő kárt
nem okoz. Mellőzi a kését és halasztást, mert mindig készen van.
Kapható a következő aradi üzletekben: Brunner Béla Szabadság
tér, Szuppi Gyula keztüsnél, Berta Testvérknél, az aradi cipő-
szek szövetkezetében, Buchbaum és Társas cipőüzletében, Fábán
Sándor egyenruha szabónál Varjassy József utca 2., Fischer Si-
monnál. Fentnevezett üzletekben kellő utasítással szolgálnak. Vidéki
megrendelések pontosan eszközölköznek. Ára: 1 drb 6 kor.
Mayory Sándor ARAD,
Flórián-utca 10.

Pollák és Szalay

műszaki, műipari és képviselői irodája
Aradon, Deák Ferencz-utca 42. szám.
Telefon: 532.
Telefon: 532.
ÜGYNÖKÖK
FELVÉTELTÉNEK.

APRÓ HIRDETÉSEK

Tudakozóknak kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Am apró hirdetések előre fizetendőek

Ezen rovatban minden szó egyszeri behirdetésének ára 4 fillér, vastagabb betűkét 8 fillér. — Családot kereső vagy családnak ajánló apró hirdetés 20 napig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50-60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elosztó helyein.

A K I N E K

ismerettség híján

számtársa,
nyelvtan,
fizetésre,
könyvelésre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kiosztásra,
vizeselőre,
kiosztásra,

kiosztásra,
gazdatisztára,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodatisztára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

A K I

eladó híján

betéti,
szegény,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

fizetést,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

A K I

mindegyikét vétel vagy bérbevitel céljából keresi;

A K I

valamely állást betöltő híján: legelősebben és utoljára az

„ARADI KOZLONY”

kis hirdetései

szavakkal kezdődnek.

Házikiosztó

Fontosságos, ki németül is tud és némileg a varráshoz is ért, egy egyéves kis leányka mellé keresetlik. Cím a kiadóhivatalban. 2371

Keresek

Korban községben levő koreana és szatócsüzlet helyiségben üzletvezetőt, aki nő, 2000 korona kaucióképes, avagy ezen összeg erejéig elfogadható jótállással anyagi biztosítékot nyújthat. Bővebbet Grün M. és Társa cégénél Petrisen. 2382

Egy 30 éves fűszerkereskedő

bármilyen állást elfogad. Cím a kiadóhivatalban. 2376

Kinek életbiztosítási ajánlata

vissza lett utasítva, forduljon bizalommal Telkes Dezső főügynökhöz Budapest, I., Atilla-utca 85. Válaszbélyeg mellékelendő. Alügynökök díjaztatnak. 2687

Eladó ház!

A belvárosban, Szent-Péter-tér 4/a. számú 2 utcára szolgáló ház szabad kézből 14.000 koronáért eladó. Jövedelmez évenként 1704 koronát. A vételhez szükséges 7000 korona. Bővebb felvilágosítást nyújt a háztulajdonos ugyanott. 2228

Könyvvezető,

mérlegképes, naponta néhány órai foglalkozást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2224

Lampionok

20 fillértől, confettől és serpentin kapható **Ingyen I. és Fia** könyvkereskedésében Aradon, Weltzer János utca. Telefon 517. 235

Keresek

egy jó karban levő, használt pedálos cimbalmet megvételre. Ajánlatok Arnold József, Pankota küldendők. 2813

József főherceg-ut

9. számú házban 2 üzletelhelyiség november hó 1-től kiadó. Bővebbet Zeltler üzletében ugyanott. 2348

Égyes női ruhavarrónő

ajánlkozik házakhoz. Lakása Batthyány-utca 17. sz. 2300

Gazdaszónynak

ajánlkozik középkorú intelligens nő, ki a háztartás minden ágában tökéletes jártassággal bír. Elfogad állást magányos urnál, esetleg plébánián. Ajánlatokat „Gazdaszóny” jelleggel a kiadóhivatalba kér. 2384

Makzók

az izr. ünnepekre való imakönyvek nagy választékban és igen jutányosan kaphatók üzletomban. Kerpel Izsó könyvkereskedő. 246

Intelligens úri családnál

8-4 középiskolai tanuló teljes ellátásban részesül. Instruktor a háznál. Zongora használat. Esetleg egy különbejárattal butorozott szoba azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Új ház eladó!

Arad, Szekeres-utca 4/a számú magánház eladó, mely áll 3 szoba, konyha, élettár, modern fürdőszoba, csukott folyosó, mosókonyha, kézi és fapince vízvezetékkel berendezve, csinos kis kertecskével szabad kézből, könnyű feltételek mellett eladó. Tudakozódhatni Nagykörút áll. tanítóképző-intézet, Hajdu Béla háztulajdonos urnál. 2332

Vinczellér,

szakképzett, nőtlen, megelőbbi belépésre, ideiglenesen is, alkalmazást keres. — Cím a kiadóhivatalban. 2392

Kiadó

elegánsan butorozott könyves szoba külön bejárattal. Belváros, Szent-László-utca. — Bővebbet ugyanott. 2390

Eladó

egy alig használt varrógép és szabóműhely berendezés, József főherceg ut 13-14. 2408

Egy rövid zongora

és Pianinó vagy harmonium megvételre keresetlik. Cím a kiadóhivatalban. 2402

Házias,

jó erkölcsű izraelita árva leány gyermekhez, esetleg élteesebb házaspárhoz ajánlkozik. Cím Neumann Miksa, Kis-utca 1. szám.

Eladó

páncsoltott Wertheim Cassa 7. szám, súly 1500 kg., 3 ajtó, 3 fiókkal, esetleg kisebbel kicsesíthető, 1/2, 1/4 is van. — Bildhauser, Orczy-utca. 2404

Szalonna

téli sz, tisztított 72 kg. kilónként és minden hentesárú a legújabb nyosabb napi áron kapható Garai Károlynál, Bocskó-utca 2. szám, Háltérrel szemben. 2409

Nyiri

krumpli

nagyban és kicsinyben legolcsóbban állandóan kapható

Löwy és Pollak

cégnél

Karolina-u. 7.

Telefon 206

Schäffer Henrik

elsőrendű férfi szabó mester

A R A D, Andrassy-tér.

Telefon 206. szám.

P. T.

Bevásárlási utamról hazatérve, van szerencsém a m. t. úri közönség szives tudomására hozni, hogy legújabb, legdivatesebb hazai és angol különlegességek az ősei és téli időnyre már raktáromban vannak. Igen kérem, sziveskedjenek raktáromat megtekinteni és b. rendeléseikkel cégemet megtisztelni; midőn is határozottan biztosíthatom, hogy sikerülni fog úgy szabás, mint szolid, izléses kiszolgálás által évek óta belém helyezett b. bizalmukat még fokozottabban kiérdemelnem.

2414

Kitűnő tisztelettel

Schäffer Henrik.

Hirdetési hivatalunk a kiadóhivatalban József főherceg-ut 22. szám. Telefon szám: 161.

A Tulipán szappan

Legjobb a világon!

Hatása csodás!

Tulipán szappan

darabja 1 korona.

Rövid idő alatt ifjítja és szépíti az arcot, hófehérré varázsolja a bőrt. Gyorsan és biztosan eltávolít radókat, szeplőt, májfoltot és bőrtakát (Mitesser.) 1916

Készíti és szétküldi:

Meggyesy Veronka

frad, Széchenyi-utca 9. szám.

Egy ügyes

fiatal ember,

ki könyvelésben és levelezésben jártas, állandó alkalmazást talál

Weiszberger Sámuel

utódnál,

2408

Gurahonoz.

Meghívó!

Magyarád hegyközség

f. hó 22-én d. e. 10 órakor a község házában megtartandó

évi közgyűlésre

az érdekelt szőlőbirtokosokat ezennel tisztelettel meghívja.

Tárgy:

1. A szüret határidejének megállapítása.

2. A járási főszolgabíró ur által elrendelt hegyőrök létszáma és fizetéseinek felemelése.

3. A szüretelési munkabérek megállapítása.

4. Előirányzat 1907. évre megállapítása.

5. Egyéb indítványok.

A közgyűlést megelőzőleg d. e. 9 órakor választmányi ülés fog megtartani, erre a választmányi tag urak tisztelettel meghívotnak.

Magyarád, 1906. évi szeptember hó 14-én.

2408

Hegyközség előljárósága.

Ne csak olvassa

hanem tegyen kísérletet a régen bevált orvosi

Steckenpferd Lillom-tejzappannalBergmann és Társa szög gyármánya
Drezda és Elba melletti Teschenben. Az-
előtt Bergmann-féle Lillom-tejzappan (a
két törpe védjeggyel) amely mentesíti az
arcot a nyári pattanásoktól és gyönyörű
fehér és "nom szin" ad az arcoknak.Darabonként 80 filléért kaphatók a
következő győgytárakban:Hajós Árpád. 1003
Bozonya Mátya.
Földes Kelenen,
Vojtek és Weisz drogeriájában és
Hegedűs Gyula pipere-üzletében.**Értesítés!**Van szerencsém a nagyérdemű kö-
zönség becses tudomására hozni, hogybudapesti cipész-műhelyemet
Aradra, Deák Ferencz-utca 39. szám
alá helyeztem át.Több évi működésem által a fővá-
rosban, azon kedvező helyzetben vagyok,
hogy igen t. rendelők minden igényeinek
megfelelhetek, midőn a legmodernebb
munkát a legjutányosabb ár mellett el-
készíthetek. 1942Kérem az igen t. közönséget egy pró-
barendeléssel erről meggyőződni és engem
becses pártfogásával támogatni.

Valódi Savva főzés szívé 13 kor.

Kiváló tisztelettel

Fried Ignác,

budapesti férfi- és női-cipész.

11664—1906. sz.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei temesvári Szent-Mihály

országos vásár,folyó évi szeptember hó 27-től
bezárólag október hó 1-ig fog
megtartatni.Mindenféle állat felhajtása az
országos vásárra szeptember 27-én,
csütörtökön reggel 5 órától kezdve
meg van engedve.Temesvárott, 1906. évi augusz-
tus hó 30-án. 2701

A városi főkapitányságtól

BANDL REZSŐ,

főkapitány.

Építési szándékozók figyelmébe!**Volla József****és Társa**

építési vállalkozók, építési iroda és faterlep

Arad, Radnai-ut 6. szám.

Városi és megyei telefon 65.

Elvállalunk mindennemű

kőműves munkát,ugymint bérházak, magán épületek, nyaralók, stb. felépítését, bármely stíl-
szerint; helyben és vidéken; továbbá amerikai és más rendszerű jégvermek
elevátorok, magtárak, istállók, stb. felépítését és szakszerű berendezését, va-
lamint régi épületek átalakítását, új homlokzatok készítését és homlokzatok
beszinezését, nedves falak szárzá tételét, stb.**Cementmunkákat** ugymint: cementburkolatok, beton alapok,
lépcsők, boltzatok, cement-jászlok és itatóvájuk, beton csatornák, aknák
stb. készítését.**Acsmunkákat** ugymint: fedelek és fedélszerkezetek, pajták, színek,
és egyéb gazdasági férőhelyek készítését több évi jótállás mellett.

Facement fedelek készítését a legjutányosabb áron.

Elvállaljuk továbbá mindennemű Rabcz-munkák szakszerű elkészítését.

Épületek felmérését és becslését gyorsan és pontosan eszközöljük.

Költségvetéseket kívánatra ingyen szolgálunk.

Eddigi ügyfeleink bizalmáért köszönetet mondva, kérjük azt irányunk-
ban a jövőre nézve is fentartani. Kiváló tisztelettel

1856

Volla József és Társa.**Keresztetik**egy teljesen ujonnan épült és berendezett nagy-
vendéglő részére ügyes, megbízható**Keresztény vendéglős**

leszámolásra

október elsejére.

Bővebbet:

Róth Mór úrnál,
Soborsin.**Vendéglő és sörcsarnok
megnyitás.**Van szerencsém tisztelettel ér-
tesíteni a nagyérdemű közönséget
hogy azőzv. **Mirtl Józsefné-féle****vendéglőt**

(Lipót-utca 11. szám alatt)

átvettem.Jó magyar konyha és tisztán
kezelt italok.Havi étkezésre abon-
nenseket elfogadok.

Kiváló tisztelettel 1906

Schell Péter,

vendéglős.

**Varró és szabászati
mintarajz iskolában**

folyó hó 20-án

új tanfolyam veszi kezdetét.

Kisarálag intelligens hölgyek vé-
tetnek, föl, kik saját vagy hozzátar-
tozók részére készíthetnek a legtöké-
letesebb kivitelben angol és francia
divat szerinti öltözékeket, mindennemű
felöltés stb. Egy tanfolyam, melyre
csak 10 növendék vétetik fel, 3 hó-
napra terjed. 1490Beiratkozni bármely nap a dé-
lutáni órákban lehet.Bővebb felvilágosítással szívesen
szolgál**NÉMETH JÁNOSNÉ**

az iskola tulajdonosa

Arad, Weitzer János-utca 12.

(Rövidesen.)

**Női-, férfi-divat, vászon és rövidáru üzlet
Klein Sándor Arad,****Salacz-utca 1. sz. Bloch-féle papirüzlet mellett.**A nagybecsű közönség szíves tudomására adom, hogy Aradon, Salacz-utca 1. sz. alatt (Lőcs Rezső ur házában)
— a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő**női-, férfi-divat, vászon- és rövidáru üzletet****nyitottam.** Árukészletem beszerzésénél súlyt helyeztem azon körülményekre, hogy azok mind a
legelőkelőbb forrásokból, a legdivatosabb mintákban s a legdusabb választékban kerüljenek raktárra; s hogy
azokat a legolcsóbb áron árúsíthassam. Raktáromon vannak a legszebb és legizlésebb constüme ruha és
blouse kelmék, fekete és színes ruha és blouse selymek, velour, zsinór és tennisz parchettek, rumburgi, creasz,
hollandi és pamut vásznak, chiffon, damaszt, Köpper batiszt, fehér és színes áruk; damaszt és dupla damaszt
fehér és színes asztalneműek, férfi ingek, alsó nadrágok, gallérok, kélzők, nyakkendők; bélés és rövidárunk;
ruhadiszek, himzések, csipkék és zsinórok. — Pontos, figyelmes kiszolgálás. Olcsó árak.

2406

Kiváló tisztelettel: **Klein Sándor,** Arad, Salacz-utca 1. sz.

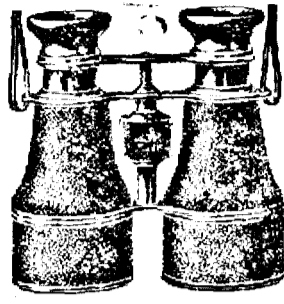
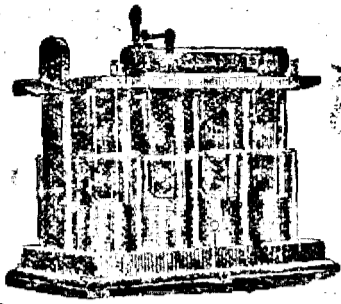
Nagy raktár párisi különlegességekben!

UJ!

UJ!

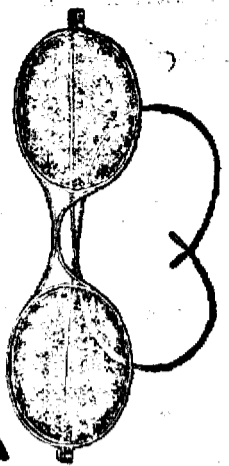
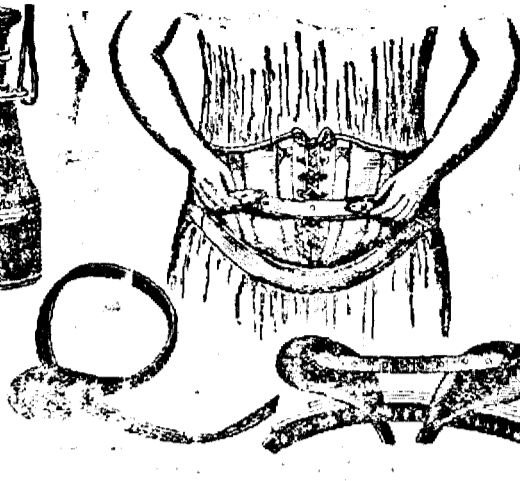
UJ!

UJ!

Andrássy-tér

22

A nagyérdemű közönség tudomására hozom, hogy Aradon, Andrássy-tér 22. szám alatt a mai kor igényeinek megfelelő: Orvosi műszerek, saját műhelyemben készített kötszerek, ugymint: sérv, haskötők, asuspensoriumok, valamint látzerészeti eszközök, ugymint: színházi és tábori látcsövek, mindennemű szemüvegek.

nagy raktárát megnyitottam.

1871 Szíves pártfogását kérve, maradtam alázatos szolgája **Deutsch Mihály.**

Nagy raktár párisi különlegességekben!

Benoid-gáz a legolcsóbb világítás

1591

kastélyok villák, uradalmak, szanatoriumok, kórházak, hotelek, vendéglők, gyárak, laboratóriumok, állomások, kaszárnyák templomok, lekolák, községek és kis városok részére

50 normálgyertyafényű láng óránként csak 1-6 fillérbe kerül!

Nem acetylen! Robbanás veszélye kizárva! Legegyszerűbb kezelés! Bel- és külföldi elismerő nyilatkozatok. Bel- és külföldi szabadalmak. Számos kitüntetés. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad:

Magyar Benoid-gáz Részvénytársaság

ARAD, Pécskai-ut 13/14.

Telefonszám: 561.

Költségvetés ingyen, minden kötelezettség nélkül.

Telefonszám: 561.

Első Biztosító Intézet katonai szolgálat esetére ő cs. és kir. Fensége József főherczeg védnöksége alatt mint szövetkezet

Budapest, IV., Váci-utca 34. szám.

T. cz.

Van szerencsénk értesíteni, hogy **aradi vezérképviselőségünket**

Kaufman Sándor urra, Boros Béni-tér 7. sz.

ruháztuk át s kérjük tisztelt feleinket, miszerint vezérképviselőségünket továbbra is nagyrabecsült bizalmukkal megtisztelni sziveskedjenek.

Budapest, 1906. évi szeptember hó.

Kiváló tisztelettel

2308

Első Biztosító Intézet katonai szolgálat esetére mint szövetkezet.

Ugyanott komoly üzletszerzők kerestetnek.

SCHAEER EDE

1594

BETON-ÉPÍTÉSI ÉS ASZFALT-IPAR VÁLLALATA

ARAD, Szabadság-tér 10. szám.

Vállalkozik: granitto terazzo, beton- és aszfalt burkolatok, csatornázások, vasbeton-födémek, víztartányok, gépalapzatok, áttereszek, tűzbiztos vasvázás beton-építkezések, nedves lakások szárazzá tételére, cement- és mákő munkálatok elkészítésére.

Czement és mosaiklap, cementcső, járda burkolati lap, gipsztábla.

Czement eladás kicsinyben és nagyban.